

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 "
Negyed évre	5 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utányomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix.	481
Tangazdaságok jövedelmezősége. — Jászberényi András.	481
A kanadai czukorszüretéről. — Dr. Hoffmann Ferenoz	482
Gazdasági napszámos-kérdés és a vasutak. — Szobonya Bertalan.	484
Jegyzetek a cseresznye feldolgozásáról. — Kardos Árpád.	485
Könyvismertetés.	486
Kérdések és feleletek	486
Kérdések: Czükória termelés. B. D. — Luczerna a töltésen. J. F. — Arnyékszéktrágya felhasználása. T. S. — Kenőolaj vagy zsír. Egy régi előfizető.	
Feleletek: Róten csalányirtás. F. Z. — Homoktalajon legelő. Legány Ödön.	
Hírek	487
Aprók	488

SZEMLE.

(Országos csapások az időjárás tolytán. — A gazdasági helyzet. — A jelzalogpapirok visszaözlése. — Contra dry-farming. — Az állatárak.

Szegény hazánkat csapás csapásra éri. A magas politika nem kenyerünk, de mégis meg kell emlékeznünk a mult heti politikai utcai harcokról Budapesten, melyek, sajnos, annyi emberélet áldozatba kerültek. Ezután meg az időjárás teljesen megbolondult, felfordult, úgy hogy e miatt is sok emberélet esett áldozatul, a mi pedig az anyagi áldozatokat illeti, az százmilliókra terjed, ha a mezőgazdasági károkat, illetve azok következményeit hozzászámítjuk. Földrengés Erdélyben, áradások ugyanott, vihar és jég a Szepességben, melyek ott mindent letaroltak. Az a szegény Krassó-Szörény megye immár harmadszor esik rövid néhány év óta áldozatul. Ezt a megyét gazdasági szempotokból teljesen reorganizálni, vadon hőmpölygő vizeit sürgösen szabályozni, kopárjait befásítani és egyéb üdvös intézményekkel ellátni kell.

Arad- és Temes megyében és a Mura mellett is tetemesek a károk. A Dunántulon, főleg a Balaton mellett, oly északról jövő viharok dunnak, melyek tetemes károkat okoznak. A Balatont ennyire még háborogni soha nem láttuk, de hasonló viharokat sem éltünk át. A thermometer alaposan leszállt, az idő hideg, csipős.

A május meleg esőivel alaposan cserbenhagyta gazdáinkat. Mindenütt, kivéve a fentebb jelzett csapást ért vidékeket, gazdáink eső után áhitoznak. El is kelne. Reménykednek is benne, csak késő ne legyen. A merre járunk-kelünk, az

„élet“ nem volna rossz, de az az egy bizonyos, hogy helyenkint és sajnos nagyon is sok helyenkint dült gabonával találkozunk. A gyümölcsösökben, valami kevés körtét és almát kivéve, bizony nincs termés. A fiatal ültetéseket pedig a száraz szél tönkre, persze ott, a hol nem öntözik De nálunk néhol öntözik őket. A peronospora is a szőlőkben igen terjed. A burgonya és tengeri is mindenféle sárgul, sőt kivész. A hol eső éri, ott szépen fejlődik. De nagyok a bajok a takarmányok körül. Ismét inséges esztendőnk leszen.

Gabonaáraink hullámanak, akár a Balaton. Midőn ezen sorokat írjuk, a készáruüzlet jelzései a következők:

Buza 23'60—24'40-ig, rozs 21'40—21'70-ig, árpa (takarmány) 20'50—21-ig, zab 20'20—22'50-ig, tengeri 17'95—18'15 koronáig megy per q. Korpa azonnali szállításra 16'10—16'30 K-ig megy, ellenben szeptember—decemberi szállításra a finom 12'30—12'50, míg a durva 12'70—12'90 K-ig megyen.

A forgalom mérsékelte.

Szinte elszomorító, a pénzügyi helyzetre, hogy zálogleveleink visszaözlönlenek. Franciaország küldi vissza nagyobb tömegekben. Bankjaink egy némelyike úgy segít magán, hogy rezerváiba helyezi el, a mi korántsem szabályszerű eljárás. Kötelezni kellene a bankokat, hogy ezen rezerváik biztos alapot zárjanak és állampapirokban helyezték el legalább is nagy részben a tartaléktőküket. A kormánynak kell itt rendet teremteni. A záloglevelek visszaözlönlése károsan hat ki nemcsak az iparra és az építőipart sújtja, de nagyon is sújtja a mezőgazdaságot, mely sajnos zálogkölesönökkel tulterhelt és azokra szorult. Visszahatása a visszaözlönlésnek a pénzpiacra már is nagyon érezhető. A magas bankráta leszállítása is így ad graecas calendas kitolódik.

Röviden kell arról is szólnunk, hogy az amerikai gazdálkodás ellen s így a dry-farming ellen a Köztelken némi animozitás mutatkozik. Igen érdekes felolvasásban mondotta el Kerpely Kálmán Debrecenben tett kísérleteit és tapasztalatait, melyek korántsem valának biztatók. De egy kísérlet még nem dönt meg valamely gazdálkodási rendszert és módszert. Tehát nincs szükség egy dry-farming bizottságra és felesleges ugyan csak a kongresszus. Ezt kimondották. De felterjesztést kell tenni a földmivelésügyi miniszterhez egy amerikai tanulmányut előkészítés szempontjából. Hiszen ha azok a tanulmányutak nem volnának quasi futtatások, hanem tényleg tanulmányozások, akkor minden jó volna. Így azonban csak a kormánynál bekopogtató „casus pumpendi“-k.

Vágómarhavásári árak következők voltak: bika 80—102 K-ig, tarka hizott ökör 96—116-ig, magyar legelő-marha 60—90-ig, magyar tehén 56—90-ig, tarka tehén 56—92-ig és növendék 56—88-ig pr. q. élősúly. Irányzat és árak változatlanok.

A május 28-iki szurómarhavásáron az irányzat élénkebb, az árak 4—6 fillérrel emelkedtek kg-ként, mégis visszamaradt 109 szopós és 2 db rugott borju. Árak: belföldi szopós I. r. 120—130, kivételesen 132—136 f-ig kg-ként, II. r. 110—118 f., rugott 72—92 f. Galíciai 110—130 f. Hizott ürü 100 drb 69—72 K-ért pr. q. kelt el. Sertés fiatal (320 kg felüli páronként) 152—154 f.-ig, (251—320 kg. páronként) 161—163 f.-ig. Magyar szedett (240—280 kg-ig) 162—170 fillérig. Irányzat lanyha. —ix.

Tangazdaságok jövedelmezősége.

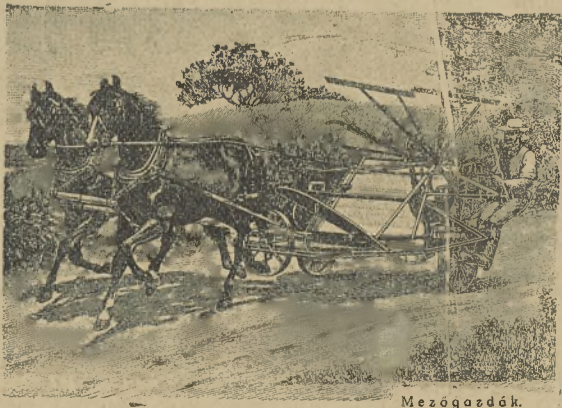
Irta: Jászberényi András.

Dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. akad. igazgató a „Gazdasági Lapok” április 14-iki számában egy közleményt irt, melyben a gazdasági szakoktatási intézmények, főleg azonban a gazdasági akadémiák, hibáival foglalkozik. Ezen közlemény sok egyebek között hibájául rója fel a mai rendszernek, hogy a tangazdaságok, felsőbb utasításra, jövedelemre dolgoznak s ezáltal, mint tanügyi objektumok legalább részben elvesztették jelentőségüket.

Anélkül, hogy Dr. Szentkirályi egyéb állításainak czáfolatába bocsátkoznám, nem hagyhatom ezen kijelentését megjegyzés nélkül, annál inkább se, mert a mult és folyó évben már több közlemény jelent meg, mely a tangazdaságok kezelésének mai irányát, helytelennek minősíti.

A tangazdaságok a tanügyet szolgálják. Ez egy alapigazság, amelyet minden intelligens gazdának vallania kell. Ha tehát a jövedelemre gazdálkodás a tanügy rovására van, az feltétlenül elvetendő, ha azonban a nagyobb jövedelem előállítására a tanításra nincs hátránnyal, avagy ha az még tökéletesebbé teszi azt, az esetben mindenkinek csak helyeselnie kell az új irányzatot, annál is inkább, mert egypár százezer korona bevételi többlet Magyarország budgetjében elég nagy jelentőségű.

Mielőtt annak a tárgyalásába bocsátkoznám, hogy miben is áll a mai gazdálkodási rendszer s milyen hatással van a tanításra, előbb állapítsuk meg, hogy mi is az a jövedelmező gazdálkodás. Jövedelmezően az gazdálkodik, aki gazdálkodása által befektetett tőkét 4—5%-al kamatoztatja. A tanügyi gazdaságokba befektetett tőke oly horribilis magas, hogy egyes kivételektől eltekintve, a tőke ily kamatozása ott keresztülvihetetlen, miért is a tangazdaságoknál jövedelmező gazdálkodásról beszélni nem lehet, hanem csakis az vihető keresztül, hogy ezen gazdaságok a mult-hoz képest jövedelmezőbben gazdálkodjanak.

Mezőgazdák.

Adriance kéveköttő aratógépek

vezérképviselője a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám alatt.

A jövedelmezőbb gazdálkodást a szakoktatási intézetek gazdaságaiban az irányító tényezők olyformán óhajtják elérni, hogy egyrészt a föld rendszeres művelése, istálló és műtrágya alkalmazása, az állatok okszerű takarmányozása, a viszonyoknak legmegfelelőbb tenyészirányok megválasztása által a termelés fokoztassék, másrészt pedig a gazdaságokban előállított s eladásra kerülő termények, állatok és termékek lehető magas értékesítési árával a bevételi átlagárak s így a nyers-jövedelem emeltessék. Ha ehhez hozzá vesszük még, hogy az új irányzat szigoruan ellenőrzi, hogy a gazdaságok azon szükségletei, melyek vásárlás útján szereztetnek be, jó minőségben és jutányos áron vétessenek, továbbá, hogy fölösleges költségek kerültesse, körülbelül el is mondtam azt, a mit ma a tangazdaságoktól követelnek.

Állásomból kifolyólag egy tangazdaság átszervezésében részt veszek s miután 14 éve tangazdaságban vagyok alkalmazva, s így a múlt és jelen állapotokat ismerem, nyugodt szívvel mondhatom, hogy a mai rendszer inkább szolgálja az oktatást mint a régi.

Nem tudom ugyanis elhinni, hogy a föld rendszeres művelése rosszabb lenne a tanügyre, mint a régi rend volt, a midőn fa és egyéb fuvarozások miatt a szántóföld fele őszzsel szántatlan maradt. Ugyisint csak előnyös lehet tanügyi szempontból, ha holdanként 4—5 korona ára műtrágyát használ el egy tangazdaság, mely a múltban, pénztelenségben szenvedvén, csak mutatóul használt műtrágyát. Ily formán a tangazdaság nemcsak a növénytermelést szolgálja, mint a múltban tette, hanem segítségére van igen sok növénytermelési ágánál az üzemtan tanárának is, a kiket pedig nyilatkozattételre is felhívhatnék, hogy még pár évvel ezelőtt is, egyetlen adatot sem használhattak fel, mert a növénytermelésnél az előállítási árak oly magasak voltak, hogy azokat példakul felhozni lehetetlen volt.

Tévedés lenne azt gondolni, hogy a többtermelés kizárta a tanügyi gazdaságokból azon növények bemutatását, melyek talán jövedelmet nem hoznak, de tanügyi szempontból termelésük fontos. A kolozsvári gazdasági akadémia éppen az utóbbi 2 évben a növénytermelést kibővítette heliantus, turbolya, laboda, tarlórépa és repamag termeléssel, sőt 2 kat. hold területen gyöngynövényt is termel. De sőt kisebb területen változatos kísérleteket is végez minden tangazdaság, ügyelve természetesen arra, hogy ne vegye át a kísérleti tér szerepét, mely minden akadémiai gazdaságban 8—10 kat. hold területű, s a mely terület bőségesen elég arra, hogy arravaló szaktanár a legváltozatosabb növénytermelést s a legkülönbözőbb kísérleteket mutassa be s a növénytermelés fejlődését a leghathatósabbban szolgálja.

Ami az állattenyésztési ágakat illeti, a javulás félreérthetetlenül itt is megvan. Minden gazdaság annyi erőtakarmányt kap, a mennyi az okszerű takarmányozást lehetővé teszi. Különböző takarmányozási kísérletek végzésének senki útját nem vágja, a minék bizonyítéka, hogy a vezetésem alatt álló gazdaságban éppen most fejezett be egy hosszabb takarmányozási kísérletet egyik tanársegéd. Az állattajták bemutatása minden ágánál megmaradt, hogy azonban maga a tenyésztés minden állatfajnál csak egy fajtára csökkentetett, ez olyan természetes, amelyet belát mindenki, a ki tudatában van annak, hogy az állattenyésztés az üzemtan tanárnak helyes példákat csak akkor nyújthat, ha a tenyésztés okszerű, jövedelmező. — Hogy a közelmúltban végzett meddő eredményt nyújtó keresztezések helyett, tenyészállatokat nevelnek s adnak el jó áron a tangazdaságok, s hogy a tej és egyéb ter-

mékeket 30—50%-al drágábban értékesítik, mint a közelmúltban, ez a tanügyre csak haszonnal lehet.

S éppen úgy, mint a növénytermelésnél, az állattenyésztésnél is fentartatnak egyes ágak, dacára annak, hogy nem jövedelmeznek, ha a tanügy érdeke ezt kívánja. Így pl. Kolozsvárt ráfizetünk a juhászatra s mégis fentartjuk, sőt fejlesztjük azt, mert szükséges, hogy az erdélyi részek fiatalosága a tejelő juhok tenyésztésével, sajt készítésével stb. megismerkedjék. Ugyanígy ráfizet az akadémia a baromfitenyésztésre is, a melyet mégis éppen tanügyi szempontból nemcsak hogy fentart, de fejleszt is. Az azonban már csak természetes és érthető dolog, hogy ha megoldható, hogy a ráfizetés 5000 koronáról, 2000 koronára csökkentessék, ennek keresztülvitele nem kárhözható.

S hogy valamelyes eredményről is beszámoljak, legyen szabad csak annyit felemlíteni, hogy most midőn az átszervezés még koránt sincs befejezve, 2 év alatt 10 000 korona kiadási többlettel szemben 28.000 korona bevételi többletet ért el a kolozsvári gazdasági akadémia gazdasága. A különbözetül mutatkozó 18.000 korona azonban még fokozódni fog s remélem, hogy 25—30 ezer koronára fog emelkedni, a mi tisztán az új rend javára írható.

A tangazdaságok vezetésénél követett mai irányzat az elmondottak alapján tehát csak helyeselhető, mert az állattenyésztés és növénytermelésen kívül az üzlettant és becslestant is szolgálja, míg a múltban éppen ezen utóbbi fontos tanszék semmi elfogadható adatot sem kaphatott a gazdaságtól.

Tisztán ez az oka, hogy jelen felvilágosító közleményt közzéadom.

Végezetül legyen szabad dr. Szentkirályinak azon megjegyzésére reflektálni, hogy a tangazdaságoknál próbáltak már a múltban is jövedelemre dolgozni, azonban ez az irányzat csődöt mondott. Tudomásom szerint 1904. évig tényleg számításba vették a tangazdaságok jövedelmezőségét, azonban csakis a nyersjövedelmet forszírozták, melyből a gazdaság vezetősége, bizonyos kules szerint, osztalékot kapott. Természetes dolog, hogy ez a rendszer nem válhatott be, mert a vezetőknek anyagi érdeke azt kívánta, hogy mentől több nyersjövedelmet szolgáltatassanak be, a mit többen vagyonaosztással érték el.

A kanadai cukorszüretéről.

írta: Dr. Hoffmann Ferencz.

A cukorrépa és cukornád mint cukrot adó növény mellett egyre nagyobb tért hódít a cukorjuharfa (*Acer saccharinum*) azon jelentőségénél fogva, mellyel az Északamerikai Egyesült Államokban és különösen Kanadában a közfogyasztásban tényleg szerepel. Amerika és Kanada őslakói történelem előtti idők óta a cukorjuhar nedvéből fedezték cukorszükségletüket oly módon, hogy a juharfa nedvét besűrítették s tengeri darával keverve használták cukor gyanánt. Talán ennek a csemegének az utóda a kandirott tengeri — sugar corn — amerikaszerke közkedvelt csemege, hasonlít a pörkölt mandulához. Koczka alakba préselve szokták árulni.

A legkorábbi európai bevándorlók eltanulták az amerikai és kanadai őslakóktól a juharfa cukornedvének használatát. Különösen a Quäckerek a kikkel Amerika déli államaiban a cukornádnak rabszolga munkával végeztetett művelése meggyűlöltette a nádcukor használatát. Az amerikai kontinens polgárosodásával ugyanis a cukornád termelése a déli államokban nagy kiterjedést nyert. Az export számára termelő

ültetvényesek olesó munkaerő gyanánt néger rabszolgákat alkalmaztak. A Quäckerek pedig az embertelen rabszolga rendszernek ellenzői lévén, kerültek mindent ami a rabszolga rendszerrel kapcsolatban volt, vagy arra emlékeztetett. Így lelkiismeretők megnyugtatóására tartózkodtak a nádcukor használatától is, mely a rabszolga munka gyümölcse volt.

A cukorjuhart ennél fogva nemcsak mint egyszerű cukoradó fát, hanem mint a rabszolga rendszer megdöntésének egyik szerény, de nemes közvetítő eszközét kell tekintenünk.

Mintha csak egyénisége volna s tudná, hogy egykor mily humánus cél szolgálatában állott, a cukorjuhar nemes büszkeséggel áll magánosan, vagy tiszta állapot alkotva. Gyakran vegyes állatoknak szebb, értékesebb fajt szolgáltatja. Tehát úgy tiszta mint vegyes állatok létesítésére árnytüdő természeténél fogva egyaránt alkalmas; 15—20 méter magas, karcu törzse lombdús, terebélyes koronával van ékesítve, azért a farmer előszeretettel ülteti a tanya épületek körül.

A cukortermelők azt tapasztalták, hogy napsugarak hatásának jobban kitett fák rendszerint több és cukorban gazdagabb nedvet szolgáltatnak, mint az árnyékban levők. Ritka állásban hova a napsugár könnyen behatol a juharfa alacsonyabb, vastagabb törzsű sok ágat növeszt dús lombozatu, az ilyen fa több és cukorban gazdagabb nedvet ereszt. Némely szakértő azt állítja, hogy az öreg juharfák zamatosabb és szebb színű cukrot adnak mint a fiatal fák. Sűrű állásban a juharfa felnyergul, törzse karcu lombozata ritka; ilyen fa kevés és cukorban szegényebb nedvet ereszt. Az 87-ik ábra egy jól kezelt cukor állapot mutat.

A cukorjuhar hazája Északamerikának keleti közép partvidéke a 39 és 50 szélességi fokok táján. Tenyésztésnek legjobban kedvez Uj-Skócia, Uj-Brunswick, Quebec és Ontário kanadai tartományok éghajlati viszonya; az Egyesült államokban pedig New-Hampshire, New-York, Pennsylvania és Ohio államokban találjuk igazi hazáját a cukorjuharfának. A cukorjuhar Európában csak szörványosan található, leginkább dendrológiákban vagy parkokban. Tenyésztésével cukor termelés céljából kísérlet tudomásom szerint még nem történt.

Nemcsak a farmerek, hanem Amerikában a vidéki városok lakói is kedvelik a cukorjuhart, melynek négyöblű levele ősszel vörös színt véve fel emlékeztet a szivárvány színeire. A kanadai népnek a juharfa levele ünnepi jelvénye. Kanada czimerébe is fel van véve a maple leaf (juhar levél).

Cukortermelés céljából elsősorban a cukorjuhart (*Acer saccharinum*) azután a fekete juhar (*Acer nigrum*) különösen az Ohio folyó partvidéken, továbbá a vörös juhart (*Acer rubrum*) és a csalánlevelű juhart (*Acer negundo*) használják.

Az Egyesült Államokban 1850 táján a farmerek évente 7—12 millió font cukrot termeltek a juharfa után; az 1900 évi mezőgazdasági statisztika szerint 23 államban üzik a juhar-cukor termelést mint mezőgazdasági mellékiparagat és 2½ millió gallon azaz több mint 1 millió hektoliter szörpöt termeltek, melynek túlnyomó része Ohio, Indiana, Michigan és Pennsylvania államra esik. Ritka az a farm melynek ne volna meg a maga juharossa, amit csak úgy említenek a farmerek hogy: „sugar bush“ cukor állab. Ott az erdei tisztás szélén az öregebb fák árnyas lombja alá van építve a „sugar house“ vagy amint a kanadai francia származású farmerek mondják: „La sucrerie“ a cukorfőzőház, melyet hajlandó volnék prés-

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MÓTOROS TALAJMÜVELŐGÉPEK RÉSZV.-TÁRS. BAJA

KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, IV. KERÜLET, FERENCZ JÓZSEF-RAKPART 27. SZÁM.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, a minőt eddig csak a kertész tudott előállítani. — 2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj. — 3. Ideális trágya alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával. — 4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével. — 5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő. — 6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána. — 7. Legjobb 30—50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100% termeléstöbbletek is). — 8. Őrítésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelőgép.

Referenciák: Gróf Széchenyi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gróf Wenckheim Frigyes Pusztá-Szöllös, báró Bánffy Ferencz Karácsonfalva, Määr Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Érendred, Zathureczky Károly Hangács, Rázgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi Főapátság Kismegyery, Butykyay László Mikola, Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygereád, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gróf Pejacevich Tivadár Nasice, Magy. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazdasági akadémia Debreczen, gróf Serényi Béla Putnok, stb.

Szabadalmazva az összes államokban. — Német-, Orosz- és Franciaország, Románia, Egyiptom, Kanada, Argentína és Chile részére gyártási engedélyt adva: **Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.**

háznak nevezni. Domboldalban építik lehetőség szerint egyik vége emeletes másik földszintes. Lásd 88. számú ábrát.

Jelentőségére nézve a juharcukor még nagyobb Kanadában mint az Egy. Államokban, a mennyiben itt cukorrépát igen kis mennyiségben termelnek Ott egyedüli cukornövény a cukorjuharfa. Kanada ezidőszerint a világ juharcukor és szirup termésének három heted részét

furása, a mit a kanadai francia farmer úgy fejez ki hogy: „C'est le temps pour entailler les érables.“ Ez a művelet pedig abból áll, hogy a juharfa kérgét 50—60 cm magasan a földfelett megfurják és azután oda csapot „Goudrelle“ ütnek, melyen keresztül a juharfa nedve cseppenkint kifolyik, hol lassabban hol gyorsabban a szerint a mint az időjárás enyhül és a fa törzse felmelegszik. A nedv kiömlése nagyon szabály-

akkor a nedvömlés is korábban és bővebben történik. Erős szélben szünetel, hasonlóképpen hideg időben. Ha pedig valamelyik fa később kezd levedzeni valami okból, akkor a rendes nedvömlés a nagy melegek beálltával megszűnik.

Az első megfurás után a fából 8—10 napra lassabban csepeg a nedv, ekkor a furást megismétlik. Közel az első csaphoz 20—30 cm-re egy második csapot ütnek be, úgy hogy mind a

87-ik ábra. Jól gondozott cukor-állab, sugar bush, a fák törzsére illesztett gyűjtő-bádoggal.

88-ik ábra. Cukorfőzőház „La sucrerie“ Sugar house.

szolgáltatja, de ha a kanadai földm. miniszterium által adott útbaigazítást a termelők megszivlelik akkor a juharcukor termelés a mostaninak könnyen hatszorosára emelkedhetik. Kanada tartományai között Quebec termel legtöbb juhar szörpöt és cukrot, 1900-ban 6.782.465 kor. értékűt termelt, utána következik Ontário tartomány 1,956,320 kor. értékű, azután Uj-Brun-

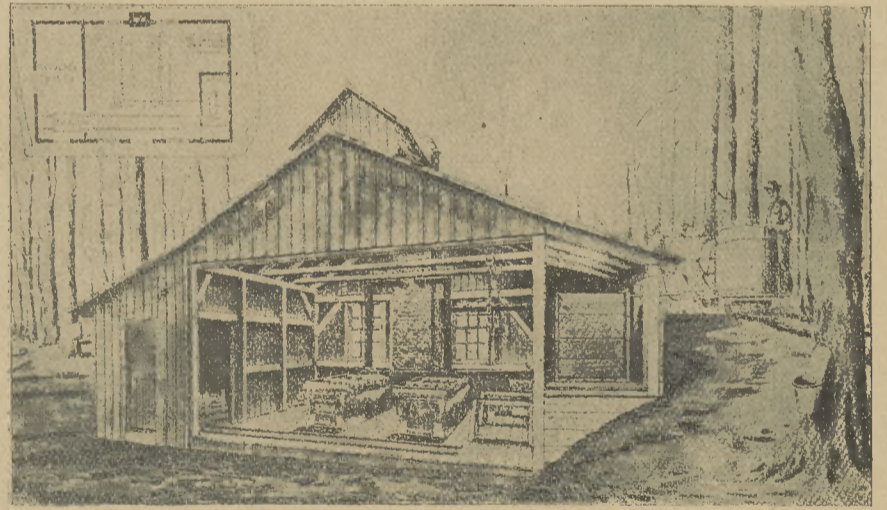
swick és sokféle körülmény befolyásolja. A szezon kezdetén a juharnedv hig, világos színű gyöngén édes ízű folyadék; később sűrűsödésre hajlandó végül pedig zavaros és iszapos lesz. Ez a fanedv a cukron kívül tartalmaz kis mennyiségű ásványi proteidot főleg meszet és hamuzsirt, továbbá tartalmaz savakat, főleg almasavat.

két csap lehetőleg ugyanabba az edénybe csurgassa a nedvet.

A szüret vége felé már csak cseppenkint jön a nedv s cukorban is szegényebb. Épen azért habár 6 hétig folyik is a juharfa nedve 4 hétnél tovább nem igen szedi ki a jó gazda, mert a tulságos nedvelvonás folytán a fa növényében sokat szenved. A nedv szedésének a vége bekövetkezik általában a fák rügyezésével. Ilyenkor a nedv már fanyar ízűvé válik s „Late run“,

89-ik ábra. A juharnedv összegyűjtése lajttal.

90-ik ábra. A cukor égető, sugar house, la sucrerie, berendezése.

wick 103,725 kor. értékű, végül Uj-Skócia 56,248 kor. értékű juharfa szörp és cukor termeléssel. Kanada össztermelése a juharcukor ipar terén 1900-ban 8,898,788 korona értékű volt.

A juharfa nedvének gyűjtése kora tavasszal történik. A mint február végén majd március elején a lágyabb időjárás hirdeti a tavasz közeledtét bekövetkezik a juharfák rovátkolása, vagyis

A nedv ömlés tartama a furástól kezdve hat hétig tart, rendszeren több megszakítást szenved majd ismét megered mit angolosan „run“ (ömlés) szóval jelölnék. A nedv folyása nappal élénkebb, de enyhébb éjjeleken sem csökken. Tapasztalt farmerek mondják, hogy hó nedvömlés szokott bekövetkezni 32° Fahrenheitnál hűvösebb éjszakák után következő melegebb napon. Ha az időjárás derült, meleg, napsugaras

kései ömlés néven nevezik. Ez adja a „strong syrup“-ot a fanyar erős szörpöt.

A kanadai farmernek igen jelentékeny mellékjövedelmet biztosít a juharcukor ipar, nagyon kevés befektetést kíván s a mellett igen kevés utánjárást; azt is akkor, mikor a külső gazdasági munkák meg sem kezdhetők.

A juharszörp termeléséhez szükséges eszközök a következők: egy csap melyet a kéregbe

Tények és tapasztalatok igazolták a

CASE járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold.

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Ullői-ut 52B.

„G“ katalógus ingyen és bérmentve.

furt lyukba ütnek és egy erre akasztandó bádoggal a lé gyűjtéséhez szükséges első sorban. Azután egy Hl. ürtartalmu lajt, melyet szántalpra vagy kocsihoz helyeznek és fogatos erővel bejárva az erdőt szedik össze a gyűjtő bádokok tartalmát. Lásd a 89-ik ábrát.

A cukor égető házban (sugar house, la sucrerie) pedig, melynek keresztmetszetét a 90. számú ábra mutatja a következő tárgyak szükségessége u. m. : egy nagy kád a behordott juhar nedv számára, egy vas takaréktűzhely és ezen elhelyezett forraló tartány, melyben a juhar levét kellő sűrűségű szörppé sűrítik; szükséges továbbá egy habszedő kanál a folyadék keverése közben támadt hab leszedésére; 2—3 la-

91-ik ábra. Juharlégyűjtő bádog.

pos edény melybe a besűrített szörpöt kihűlés céljából beleöntik, végül szükséges egy kisebb méretű főzőüst melyben a szörpöt cukorra égetik. A cukorház helyét úgy kell megválasztani hogy a járművel oda vontatott gyűjtő lajtból a levét könnyen leereszthessük a belső kádakba mint az a 90. sz. ábrán is látható. Ha ilyen fekvésű hely nem kínálkozik akkor földhányásból nagy deszkázatból építenek megfelelő padkát, melyre a lajtot felvontatják. A cukorházat könnyebb szellőztetés, tisztaság és kényelem szempontjából ki is padlózzák. A friss levegő különben is szükséges a kádakban összegyűjtött nedv jobb eltarthatásához. A cukorházra kellő számú ablakot és szellőztetőt alkalmaznak, hogy a forralásnál keletkező gőz utat találhasson. Végül a cukorházban elrekesztik a gyűjtőkádat a tulajdonképeni konyhától azért is, mert a forralásra váró folyadék jobban konzerválható.

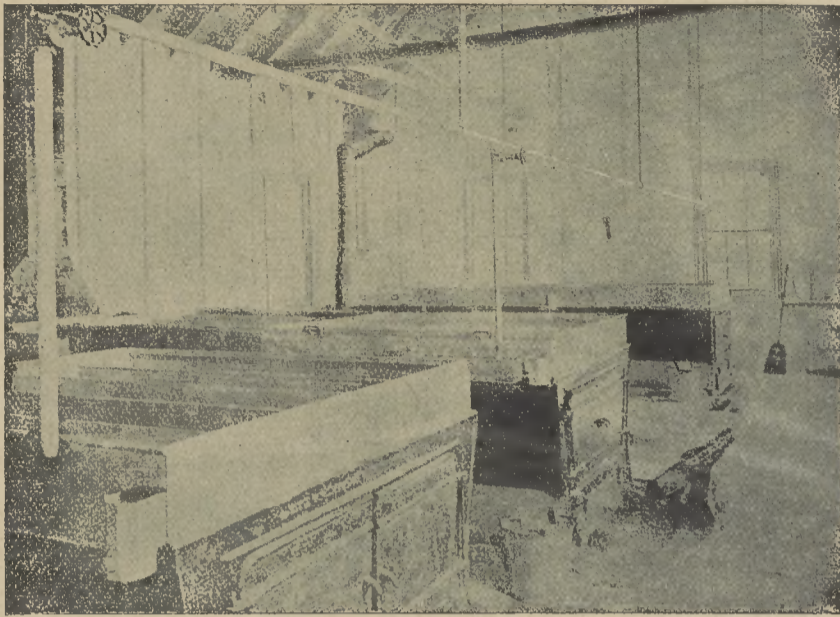
Az 91. sz. ábra a fatörzshez illesztett csapot és az azon nyugvó bádoggal kannát ábrázolja, mely el van látva fedéllel, hogy a szél az edénybe szemetet ne hordhasson.

A 92. sz. ábra a kész szörp szállítására szolgáló bádoggal edényt és annak csomagolását mutatja.

A farmerek egy része a besűrített szörpöt helybeli fogyasztóknak adja el; de a termelés rendszeren nagyobb szokott lenni a helybeli fogyasztásnál azért a legtöbb farmer glucose, répacukor, nádcukor raffineriák számára szállító ügynököknek adta el a szörpöt. Ezek a finomító gyárak a juharfa szörpöt annak üde zamatjéért nagyon keresik. Így értékesítve a szörpöt, gallononként 65—80 centet kaptak a farmerek, vagyis literenként circa, 0.80—1.00 koronát, holott a gyárosok 1.65—1.80 dollárjával adják el gallononként.

Egyfelől a rossz helyi értékesítési viszonyok, másfelől meg a juharfa szörp nagy kereslete arra

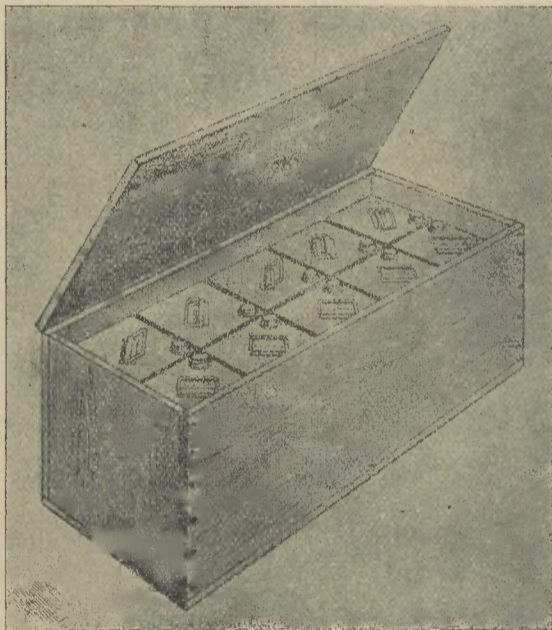
indította a farmereket, hogy szövetkezetet alakítsanak s ennek útján lássák el a piacot s élvezzék a hasznot. Így aztán a gallononkénti 55 cent termelési költség és 1.65 dollár eladási ár mellett a farmerek tényleg szép jövedelemre tesznek szert és ezt „easy money“-nak, könnyen szerezhető pénznek tartják, mert nem nagy befektetéssel és fáradsággal jár. A 30—40 éves fák minden tavasszal megadják, a maguk 35—50 klgr. szörphozamukat, mely 3—4% cukortartalommal bír. E szerint egy-egy fa évente 1.5—2.5 sőt 3 kiló zamatot, egészséges

93-ik ábra. A juhar cukor készítése gyári üzemben.

cukrot terem. A juharcukor előállításának költsége fontonként 5 cent (25 fillér).

Amerikában a juharcukor készítését legjobban Ohio államban lehet tanulmányozni, Kanadában pedig Otnario tartományban. Ohio állam törvényhozásilag szabályozta a juharcukor-

92-ik ábra. Juharszörp csomagolása.

ipart. Megállapítandó a szörp sűrűségét ki mondja a törvény, hogy minden gallon (á 4.2 liter) szörp legalább 11 fontot nyomjon. Minden hamisítás tilalmazva van. A sűrűséget a főzésnél igyekeznek tehát betartani, annyival is inkább mert ezen sűrűség mellett legtartósabb a szörp.

Hasonló intézkedések vannak Kanadában is

különösen a hamisítás tilalmazására. Juharszörp, vagy cukor elnevezés alatt tilos forgalomba hozni bármiféle más cukrot. A forgalomba hozott tartányokat, vagy csomagokat megfelelő felirattal kell jelölni és pedig angol és francia nyelven, nehogy a fogyasztók megtévesztessenek. Minden csomagon rajta kell lenni a termelő vagy gyáros címének, továbbá ezen szavaknak „Sirop d'érable pur“ „Pure maple syrup“ (tisztá juhar szörp) illetőleg „Sucre d'érable pur“ „Pure maple sugar“ (tisztá juhar cukor) vagy pedig a „Composé“ „falsifié“ sza-

vaknak, különben az árú elkoboztatik és annak forgalomba hozója büntetettik. Tehát úgy a termelők, mint a fogyasztók érdekét védi a törvény.

A jó juhar cukor hársfa illatra emlékeztet, ize pedig az akác mézre. Színe a szörp besűrítésétől függ, hol világosabb, hol sötétebb. Legjobban kedvelik a világos színűt. Mindazonáltal szín után nem ítéltető meg a cukor minősége. A juhar cukor jobbára háziipari termék lévén sokféle minőség kerül forgalomba. Vannak azonban gyárak is, melyek juhariszörp és cukor készítésével foglalkoznak, ezek áruja már sokkal kiegyenlítettebb és az árak kialakulásánál is mérvadóul szolgálnak. Ilyen gyár belsejét tünteti fel a 93-ik sz. kép.

Amint látjuk, az örök természet hol egyik, hol másik alakban de mindig bőkezűen nyújtja a táplálékot és fűszert a szorgalmas földművelőknek. Miként azt P. Vergilius Maro mondja: „O fortunatus nimium sua si bona norint agricolae! Quibus ipsa procul discordibus armis fundit humo facilem victum instissima tellus!“

Gazdasági napszámös kérdés és a vasutak.

Irta: Szobonya Bertalan.

A „Budapesti Hirlap“ több ízben közli a M. A. V. mizériáit s mi akik napról-napra érintkezünk az életben a vasuti dolgokkal fájdalmas élvezettel mondjuk el azt, hogy annak a ciklikus irójának „igaza van“.

Azonban ő fölül kezd a purifikálást, engedtessek meg nekem, hogy én meg alulról kezdve érintsek egy témát ami szintén szerepet játszik a vasut életében.

Mikor a vörös nyakkendős népbolondító cuczilista apostolok félre vezették a népet; ígértek nekik földosztást, adó- és katona mentességet stb. akkor kiejtették ostoba szájukon a munka-

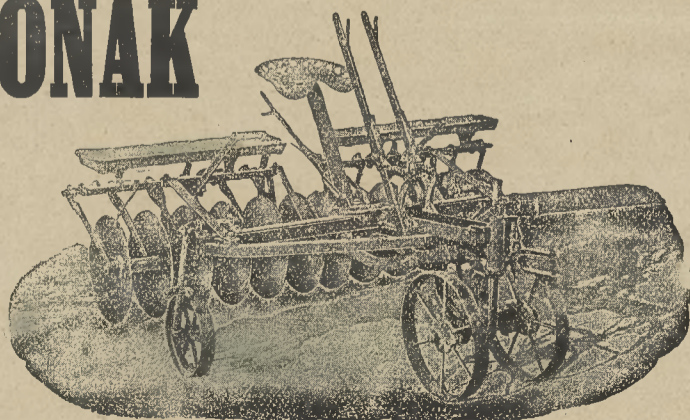
McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tavaszi szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick Tárcsásboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

International Harvester Company of America
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 98.

időt is 6-tól 6-ig. A zárt levegőben, gyárihelyiségekben dolgozó művelt iparosok részére kik nemcsak anyagi, hanem szellemi munkát is lehetnek bele munkájukba indokolt és helyes dolognak tartom a 6-tól 6-ig tartó munkaidőt; de egy az Isten szabad ege alatt dolgozó napszámossnak — kitől hiába követelnénk valami szellemi munkát — micsoda értelme van a 6-tól 6-ig tartó munkaidőnek, azt józan ésszel mi gazdák be nem láthatjuk?!

A M. Á. V. azonban rögtön bekapta ez ostoba maszlagot s a pálya fentartásra alkalmazott munkásságnál, nagy megbotrározására a gazda világnak, alkalmazta is ezt.

Van ennek már talán 20—25 évé is amióta ezt látja a mezei munkás s titkon felsóhajt, hogy milyen jó dolog az, ha a pályamunkások közé bejuthat az ember!?

A mai nehéz gazdasági viszonyok között megbotrározással látjuk azt, hogy a M. Á. V. pályafentartási osztálya az, amely az elrontott, félrevezetett és naplopásra hajlamos elemet összegyűjti s napról-napra tanítja a különben is minden rosszal szaturált munkás osztályt arra, hogy miként kell nagy bér mellett minél kevesebbet dolgozni, hogyan lehet tisztességes munkásokat megrontani és megmételtyezni, hogyan kell a napot ellopni és hogyan kell a tunyaságot, lustaságot jól jövedelmező pályamunkási bérre átváltoztatni.

A napszámos munka — mert napszámos az illető — kezdődik a napfölkeltkor és végződik a nap leszálltakor, közben fél órai pihenő van a reggelire, tavasztól kezdve; ebédre egy óra, s a téli hónapokat kivéve egy fél óra uzsonnára.

A M. Á. V.-nál a munka kezdődik 6 órakor, de ha a vonat fél hétkor indul, addig a pályamunkás csapat lődörög s végre elindulván a vonat, kiérnek a munkahelyre de ekkor már itt van a früstök ideje s 8 órakor belekezdnek a munkába, de milyen munka az? Ha a munkavezető nem érzi a pályafelügyező jelenlétét, akkor elhúzódik az árnyékba s a 6—10—20 munkás valóságos undorító naplopást végez. Ha 6 munkás van kirendelve valahová dolgozni, akkor abból 3 bizonyosan tétlenül bámul a levegőbe, vagy cigarettát sodor, de nem dolgozik a 6 egyszerre az bizonyos.

Ebéd után következik a pihenés mely rendszeres viszonyok között minden gazdánál egy óráig tart; a M. Á. V.-nál egy óra után következik a kártya, vagy birkózás, azután pedig egy 3 óra felé pro-forma egy-két ütést mérnek a talpfára, míg csakhamar megjön az uzsonna ideje s itt van 4 óra. Ennek tartani kellene félórásig s mire készen vannak körülbelül 5 óra, ekkor a pályakocsira ülnek, besietnek a legközelebbi állomásra s várják a vonatot mely 6 órára haza szállítja őket. Azt mondják, hogy minden pályamunkásnak tetemes áldozatot kell hoznia, hogy a húsos fazékhoz hozzá jusson. Nem tudom, nem állítom, hogy ez igaz, hanem amit itt leírtam az szent és való.

A M. Á. V. büne, hogy félrevezethető munkás osztálynál ő hozta be a 6-tól 6-ig tartó munkaidőt, ezáltal a terhek alatt nyögő gazdaosztálynak harezolnia kell, hogy a rossz példa át ne ragadjon a mezőgazdasági munkásokra. A M. Á. V. büne az is hogy a népet erkölcsi rontja s tétlen munkátlanságot keblére öleli és busás napszámmal játja el. A M. Á. V. büne, hogy nem látja miszerint közegei, legyenek azok mérnökök, vagy pályafelügyezők, a vasut pénzével hűtlenül sáfárkodnak, mert ha azt a háborzongató naplopást el nem néznék s azt a temérdek ingyenélő, időt és anyagot pocskoló munkást szigorúan fognák; tiszter annyit végezhetnének felényi költséggel. A M. Á. V. büne az, hogy

olyan kedvezményekkel halmozza el ezen tétlen és undorító naplopást végző munkás elemet, a melyekre azok méltatlanok s melyeknek adományozásával csak rossz vért szül azoknál, akik a M. Á. V. naplopó elemei közé nem furakodhatnak, hanem sóvárgó pillantásukkal azt mondják, hogy ott a boldogság, ott nem kell dolgozni, csak éppen annyit, hogy rajta ne csipjenek a henyéségen. Büne még a M. Á. V.-nak az is, hogy olyan rendszert tart fenn, hogy az a főnök, aki látja ezeket az idő és pénz pocskolókat — nem utasíthatja őket rendre s nem követelheti tőlük a szorgalmas munkát, sőt a főnök még a bakternek sem parancsolhat mert a bakter a pálya fentartáshoz tartozik s neki az osztálymérnök a fő-fő minden egyebe.

Mozgalmat kell tehát indítani nekünk gazdáknak az egész vonalon, hogy a M. Á. V. ezen bünei szanáltassanak és én azt hiszem hogy a M. Á. V. igazgatóságának csak egy rendeletébe kerül, ha megszorítja az osztálymérnökséget s a naplopó pályamunkás elemet szétrebbenti, szigorúan megkövetelvén tőlük, hogy a napszámot napfölkeltétől naplementéig dolgoztassák.

A napi végzett munka mennyiségének ellenőrzésével a tisztességes munkára a napszámokat rá kell szoktatni és a hanyag, lusta, tétlen elemet mely tyukkal kaláccsal hizelegte be magát valamelyik előmunkás kegyeibe, irgalmatlanul elbocsássák, és a mi legfontosabb volna, messze vidékről idegen országrésztől hozasson a vasut magának munkást, akivel rendelkezhetik is, mert ezek a környékbeli emberek már annyira fertőzve vannak minden gonosszággal, hogy amikor a vasutnak sürgősen volna rájuk szüksége, éjjel vagy havas rossz időben, bizony ezek nem mozdulnak ki a meleg szobából, példa volt rá az idei április 2-iki vihar, mikor százával feküdtek a kidöntött távirtdapóznak a pályatest mellett s a munkások csak másnap szállingóztak a pályatestre, első nap „nem volt ember kapható.”

Ha más vidékről vagy idegen országból hoznának munkásokat, akkor azoknak lehetne parancsolni is, de ezeknek nem lehet, mert vagy protekciós egyének, vagy sógor, koma atyafiságból állanak.

Szóval kénytelenek vagyunk felszólalni a M. Á. V. ezen ránk gazdákra kimondhatatlanul káros rendszere ellen. Lehet hogy az igazgatóságnak vagy az üzletvezetőségeknek a fentiekről nincs is tudomása, tehát leírtuk híven, hogy vegye tudomásul, hogy mi történik a perifériákon.

Ha jó akaratu intézkedést észlelünk, akkor nem folytatjuk, ellenesben részletezésébe megyünk a M. Á. V. ezen külső mizériáinak.

A vasutnak módjában van megfelelő emberanyagáról gondoskodni, ne csinájjon tehát konkurencziát még a vasut is annak a gazdaosztálynak amely maholnap összeroskad a terhek alatt, hanem használja ki a rendelkezésre álló munkaerőt; ne fizesse tul a munkát és hozzon embert olyan vidékről ahol az bőségben van.

Azután intézzen kérdést az állomási főnökhöz s kérdezze ki azokat is, azok aztán mondanak olyan háborzongató dolgokat hogy a M. Á. V. különben nehézkes intézkedése, villamos erővel csap a t. c. pályamunkás szakszervezet tetejébe.

Jegyzetek a cseresznye feldolgozásáról.

III.

Irta: Kardos Árpád.

Az előző két cikkben följegyeztük azokat az általános alapelveket, a melyek a cseresznye és meggy értékesítésénél figyelembe veendő, ha ezeken nyers állapotban akarunk tudni. Sajnos azonban nem mindig sikerül az egész termést

eladni és bizony sokszor, különösen bő termő években a nyakunkon marad a gyümölcs egy része, a melyet rendszerint elajándékoznak vagy úgy hagynak, mint értéktelent elpusztulni. Ez minden esetre helytelen. Belátták ezt a külföldön, a hol nagy cseresznyések vannak és ezért már az említett kertgazdasági iskolákban, a gyümölcsfeldolgozása képezi egyik lényeges tantárgyat. A feldolgozás, mint már az utóbbiból is kitűnik, lehet ipari és házi. Az igazi földolgozás ismét történhetik gyárilag és házi iparilag. Mivel az adott esetben első sorban az utóbbi bir fontossággal, azért a gyári földolgozást mellőzve, csupán annyit említünk meg, hogy hazánkban több konzervgyár foglalkozik a gyümölcs feldolgozásával, a melyeket természetesen különösen a vidékhez legközelebb esőket, vagy azokat, a melyekhez a vasuti összeköttetés a legkönnyebb, föl kell keresni és ajánlatot tenni. Ezek a gyárak, igaz, hogy nagyon olesón, de mégis rendszerint elfogadható áron nagyobb mennyiséget szoktak venni, és velük esetleg állandó összeköttetést lehet létesíteni. A gyümölcs gyári földolgozása azután a gyárak tudománya és feladata lévén, ahhoz nem szólhatunk. Sokkal fontosabb azonban a földolgozás házi iparilag, ez már különösen egy kezdő telepnél nagy fontossággal bírván, megérdemli hogy részletesebben foglalkozzunk vele. Mielőtt azonban ennek ismertetéséhez fognánk lássuk, a cseresznye házi felhasználási módjait, mert ezek bizonyos tekintetben utmutatúl fognak szolgálni a házi ipari feldolgozásra nézve is.

A cseresznye és meggy házilag sokféleképpen értékesíthető mint táplálék, mivel e két gyümölcs nagy cukortartalmánál fogva a legtáplálóbb anyagok közé tartozik, mint kellemes jó ízű eledel általános érdeklődésre tarthat számot.

Készíthetünk a cseresznyéből és meggyből:

1. kitünő ízű leveseket, és pedig a) friss b) aszalt gyümölcsből.
2. mártásokat (sauce-okat) szintén friss és aszalt gyümölcsből.
3. készült belőle u. n. hideg lé.
4. több rendbeli tésztaemű a) rétes, b) gombóc, c) pite, d) töltött tészta,
5. puddingok: angol és német módra.
6. Fölfujtak;
7. Hideg ételek cseresznyedarás, cseresznye crème, hab.
8. kocsonyák és fagyaltok.
9. torták, különféle nemei.
10. kompotók és végül esemegék, és befőttek.

Nem lehet czélunk ezen házi földolgozás módjait ismertetni, miután az ezen jegyzetek keretén kívül esik, csupán rá kellett mutatnunk arra, hogy a házfölhasználás meglehetősen terjedelmes határok között mozog és így nagyon is jogosult, hogy azokban elemi iskolákban a házi földhasználás módjait is ismertessék és általánossá tegyék.

A házi földhasználással, a mely által nagyon sok selejtes és harmadrendű gyümölcsöt lehet értékesíteni, szoros kapcsolatban áll a házi ipari földolgozás. Ez ismét lehet több oldalú, amennyiben ily módon készíthetünk eladásra:

1. izeket (lekvár)
2. kocsonyákat, szörpöket.
3. italokat (szesz, likőr, bor).
4. aszalványokat.

Ezek közül a legjelentékenyebb az iz és aszalvány készítése és azután szesz készítés,

A cseresznye és meggy iz sokkal finomabb mint a szilva iz azért jobban is fizetik. Készítési módja hasonló a szilvaiz készítéséhez. A cseresznyét és meggyet kimagozzák, erre a célra alkalmas készülékkel. Ezzel gyorsabban és tisztábban végezhető a munka, mintha kézzel magoznák ki. Az ilyen magozó készülékek nem drágák.

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstöső-tulhevitőjével
Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szemet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő fölvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám. Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91—21. Telefon 91—21.

A kimagozott cseresznyéket és meggyet azután külön e célra alkalmas üstökben, mustfőző üstökben befőzik s ha a kellő sűrűséget elérte a főzet, ködedényekbe vagy széles száju üvegekbe teszik, a melyeket rendszerint zsirba vagy rumba mártott papirszeletekkel fednek le és azután pergament, vagyis hártya papírral lekötöznék. Az ilyen izek évekig is elállanak romlás nélkül. Cseresznye és meggy iz minden háztartásban keresett és ha jól van elkészítve, jóval felülmúlja a finomság tekintetében a szilvaizt, a melyet teljesen pótol. Az izkészítéshez ugyan olyan üstöket használnak, mint a szilvaiz főzéshez; legjobb erre a célra a geisenheimi Waas Valgyár gyártmányai, a melyeket ma már Budapesten is lehet szerezni az ilyen gyümölcsfeldolgozó készülékek árusításával foglalkozó cégek által.

Kocsonyákat a cseresznye és meggy léből magából nem készítenek, hanem csak más gyümölcslevekkel keverve.

A cseresznye és meggy aszalványok régebben sokkal nagyobb mértékben voltak elterjedve, mint mostanában. Hogy jelentőségükből nálunk vesztettek, az abból magyarázható, hogy az aszalás nagyon kezdetleges módon, rendszerint a nap segítségével történt, holott a szakszerű, tiszta kezelés mellett a cseresznyéből és meggyből is igen jó, télen értékesíthető aszalványokat lehet készíteni.

Az aszalásra legjobb az ép, nagyszemű fajtákat használni, a melyek elég hussal bírnak. Aszalni a cseresznyét és meggyet nagyon könnyen lehet. Erre a célra is megfelelő aszaló használni, a melyet a tüzhelyre lehet alkalmazni. Ilyen házi aszaló van többféle is. Nagyon jól bevált a Lakos-féle aszaló és a Geisenheimi aszaló.

A cseresznye és meggyből készült italok a likőrök és pálinkák. Ritkább esetben bort is készítenek, de leginkább csak házi használatra.

A cseresznye és meggy pálinka főzés az erre alkalmas szeszfőző üstökben készül, a melyeket községeknek tudunkkal a m. kir. földművelésügyi miniszterium kölcsön ad és annak kezeléséhez hozzáértő szakembert is rendel ki. Azt talán nem kell megjegyeznünk, hogy a pálinkafőzéshez a fináncz is hozzá szól és így annak készítése természetesen bejelentendő. Különben az összes eljárásokkal megismerteti a kiküldött szakközeg.

Ezek lennének azok a főpontok, a melyeket a cseresznye és meggy értékesítésére nézve szükségesnek tartottunk följegyezni. Természetes, hogy ez csak éppen ujjmutatás. Hogy értékesíthető legyen, ahhoz egy néhány lelkes ember kell, a ki nem röstelli a fáradságot és utánjárását.

Rendesen a pap meg a tanítóra hárul ez a feladat, de hát Uram Istenem ezeknek más dolguk van, a melytől őket elvonni nem lehet, különösen nem lehet a tanítót. Az értékesítés bevezetéséhez példaadásul néhány élelmes és szorgalmas, kissé tehetősebb embert kell megszerezni, akit be kellene vezetni a cseresznye-értékesítés titkaiba, a ki azután mint vezető sze-

reperelhetne. Szervezni kell ezt is, mint a hogy szervezik a fogyasztási és hitelszövetkezeteket stb. Ha erre találkozik ember, talán csak akad józan gondolkodású egyén a hasznos hozó munka szervezésére is.

KÖNYVISMERTETÉS.

Kereskedelmi trágyák gyártása, története és használata. II. javított és bővített kiadás 88 szövegábrával. Irta enesei Dorner Béla. Budapest 1912 Pátria bizománya. Ára 5 korona. Ezen 150 oldalra terjedő könyv unikum a maga nemében, mert nem egészen egy esztendő alatt harmadszor kerül nyomtatásban az olvasó közönség színe elé, t. i. első ízben a „Mezőgazdasági Szemle” hasábjain látott napvilágot, azután különnyomatban is megjelent s most mint II. kiadás valóban gazdagabb s a gyakorlati földművelőnek megfelelőleg átdolgozott tartalommal fekszik asztalunkon. Ezeket tudva dicséretre nem szorul e mű, melynek érdekes, értékes és praktikus tartalmát már a címe is jelzi. Hisz ha egy népszerű s idegeket izgató regényt évek után újból elolvassa az ember, azt nem csodáljuk (magam is 30 év alatt éppen 3-szor olvastam el Kárpáti Zoltánt), de ha egy szakkönyvet tíz hó alatt már harmadszor tesszük tanulmányunk tárgyává s legnagyobb érdeklődéssel élvezzük annak minden sorát, ez több mint a mennyihez a magyar olvasóközönség szokva volt. Ily boszorkányságot cselekedett meg velünk Dorner Béla s ha így folytatja még a III. kiadás sem lesz elég idehaza, de idegen nyelvekre is lefogják fordítani művét, melyet kizárólag saját kezűleg teremtett meg, mert ennek alkotására senkitől semmi megbízást nem kapott, csak lelke sugallatát követte midőn tollát ily szükséges könyv írására terelte.

A kassai magy. kir. gazdasági akadémia gazdaságának leírása és üzemterve. Kidolgozta Bölöny Dénes gazdasági akadémia rk. tanár. Kiadja a földművelésügyi m. kir. min. Egy térképpel. Érdeklélő lapozgatjuk a circa 60 nagy oldalra terjedő vaskos füzetet, mely a legapróbb részletekig nyújt felvilágosítást mindarról mit a kassai akadémiáról tudni óhajtunk. A tartalom legfőbb részei ezek: I. birtok leírása, II. az üzemterv, III. az üzemi kellékek megállapítása, IV. jövedelmi előirányzat. Végül a kertészet s szeszgyár ismertetése. Bölöny tanár valóban nagyon derék s dicséretre méltó munkát végzett ezen füzet fáradságos összeállításával, mely nemcsak fiatal praktizálnak okulására nyújt bő alkalmat, de bizony még mi öreg gyakorlati gazdák is szívesen betűzzük sorait, mert mi is tanulhatunk azokból. Hisszük is, hogy a miniszteriumot majd tömegesen fogják ostromolni gazdatársaink e kiadvány megküldéseért.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Czikória termelés.

A czukorrépa árák, mióta a kartellba került a nagyszombati gyár is, alaposan visszamentek, így hát ez ideig nem is szerződtem, hanem jövőre czikóriát óhajtanék termelni. Kérem tudatni, hogy hazánkban hol vannak pótkávégyárak vagy oly czikória szárítók, melyek nem csak saját termésüket aszalják, hanem másét is átveszik és milyen árban? Rövid vonásokban kérném a czikória művelését is közölni. B. D.

Kérdés. Luczerna a töltésen.

Egy silány kis patak partján van a rétem, de a patak a belvízszabályozás és levezetés folytán töltésekkel lett a társulat által ellátva és e töltések fűmaggal lettek bevetve, de olyan gyatra silány a gyepesedés, hogy jónak láttam egy kis luczerna maggal feljavítani a növényzetet, mert én bírom a társulattól bérben a töltéseket. Most nekem jön a társulati mérnök, hogy irtsam ki a luczernát, mert különben költségemre ő fogja kiirtatni. Jogos-e a fürmedvény? Van-e valami rendelet, mely a töltések flórájából a luczernát kizárja? Mert én ilyet nem ismerek. J. F.

Kérdés. Arnyékszéktrágya felhasználása.

Olvasom, hogy higitott embertrágyával szoktak konyhakertet öntözni s igen nagy zöldségtermelést érnek el, de kérdés vajjon nem bír-e az így művelt növény valami undorító izzal, vagy csak előítélet az egész? T. S.

Kérdés. Kenőolaj vagy zsir?

A gazdasági gépekre, kivált a cséplőgépre mi jobb a tengelyek kopásának minimálisra tételére

az olaj vagy a kenőzsir, (taföta kenőcs)? Melyiknek használatánál jön ki olcsóbban a gazda?

Egy régi előfizető.

Felelet. Réten csalányirtás című kérdésre.

A csalán mélyebben gyökeredzik s azért az aczatóló vassal kiirtani nem lehet, ajánlom inkább a folt feladását s a csalánygyökerek kiszédesését, mint radikális szert s hogy még a netalántán megmaradt gyökér részecskéki ne hajthaszanak, tessék a foltot jó sűrűen bevetni luczernával, ez gyorsan kihajt s elnyomja a csalánt. Különben hosszabb eljárásnént ajánlják a csalánnak fiatal korban lekaszását, midőn azt még értékesíthetik baromfi eleség gyanánt ha ezt gyakran ismétlik s olykor legeltetik is a csalánt, míg fiatal, kecskével, akkor pár év alatt kimerülnek a gyökerek s kivész a gyom.

F. Z.

Felelet. Homoktalajon legelő című kérdésre.

Hogy kérdésére határozottabb választ adhaszak tudnom kellene, hogy hol gazdálkodik, illetve hogy milyen állatok számára óhajtja a legelőt létesíteni. Azt sem írja meg kérdésében, hogy a terület feltört-e vagy sem. Hogyha még feltörtlen volna, akkor ott először is kifogástalan gyommentes legelő létesítéshez alkalmas talajt kell előkészíteni vagyis nyár végével felszántani s jövő éven ezen a feltört területen trágyázott kapásnövényt termelni Ennek lekerültével a talaj ősszel mélyen felszántandó s a következő tavasszal védőnövényvel az alábbi fűmagkeveréssel bevetendő:

Francia perje	3.4 kg.
Árva rozsnok	14.8 "
Taraczkos tippan	1.3 "
Réti perje	3.0 "
Csomós ebir	2.0 "
Angol perje	5.8 "
Nyulzapuka	2.3 "
Fehér here	1.3 "
Baltaczim	16.4 "
Szarvaskerep	1.0 "

Összesen 51.3 kg.

A fűmagokat a területnek megfelelő mennyiségben külön-külön hozassa meg a kereskedőtől s személyesen keverje össze otthon. Kitavasodás után azonnal kezdetét veheti a vetés és pedig úgy, hogy a kifogástalanul elkészített talajba először vetőgéppel a védőnövény (ritkán vetett zabos bükköny) azután ennek beboronálásával szórta és a védőnövényre keresztben a fűkeveréket veteti el és pedig két részletben, előbb a nehezebb magvak csoportját — tehát a nyulzapukát, fehér herét, baltaczimot és szarvaskerepet, — majd ennek beboronálása után s erre keresztben a könnyebb magvak, tehát a fűmagvak csoportját. Ezen magvak vagy könnyű sima hengerrel vagy tövisboronával takarandók alá. A zabosbükkönt virágzása kezdetén kaszálni kell s ezzel állatjainak takarmányát egy időre biztosította. Legeltetni az első évben nem szabad, miért is a fű nem mélyen lekaszálandó.

Legány Ódon.

BOLINDER nyersolajmotorok
nyersolajlokomobilek

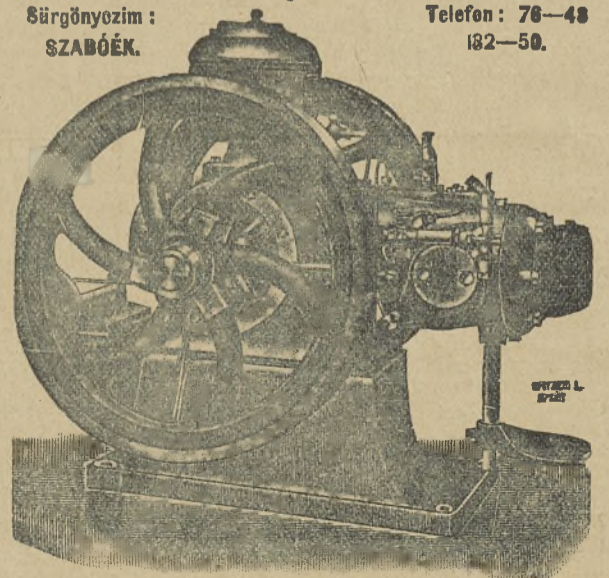
csak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA cégégnél

Budapest, V. Váci-körút 26 szám.

kaphatók.

Sürgönyözim:
SZABÓÉK.

Telefon: 76-48
182-50.

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRTENYEN

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata folyó évi július hó 3-án veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utcza 12. sz.

HIREK.

Földrengés. Mult szombaton d. u. erős közeli földrengést jeleztek a budapesti egyetemi földrengési obszervatorium műszerei. A földrengés kezdete 7 óra 4 perc, vége 7 óra 30 perc. A legnagyobb kilengés észak-déli irányban 14, kelet-nyugati irányban 17 mm. — Kézdivásárhelyről írják: Szombaton este 6 óra 58 perckor, meglehetősen erős földrengés riasztotta meg a város lakosságát. A földrengés észak-nyugatról délkeleti irányba vonult és egy másodpercig tartott. Több házban a könnyebb tárgyak megmozdultak. A református templom födeléről a meglazult cserépek a földre hullottak.

Bukarestből táviratozzák: Tegnap este 8 óra körül majdnem egész Romániában földrengést éreztek. Különösen erős és földalatti morajtól kísért volt a földrengés Focsam városban, ahol nagy anyagi károk is történtek és a lakosság rémületben tört ki. Este 10 órakor csekélyebb erejű földrengés volt érezhető.

Árvíz, esőzések folytán Felhőszakadás következtében a Kraszna-folyó kiáradt és előntötte Kraszna nagyközséget, valamint a többi szomszédos községet. A krasznamenti helységek, köztük Szilágyosmlyó, veszedelemben forognak. Az eső most is esik. A közlekedés megakadt.

Vihar és jég. Szepesvármegyén hatalmas égiháboru vonult végig kedden május 28-án. Délután három óra tájban hirtelen elsötétült az ég: a rettenetes szélvihar fölkavarta az utca porát, a mi elől mindenki menekült tető alá. Majd sűrű mennydörgés és villámlás között megereedt a tyuktojás nagyságu jégeső, a mi husz percig átláthatatlan sűrűségben szakadatlanul omlott alá. A házak ablakai csörömpölve szakadtak le. A pusztító vihar elvonulása után térdig kellett gázolnunk a jég szemek között. A város egy römbölő utcái harez szomorú képét mutatja. Síralmas látványt nyújt a letarolt mező is. A legelő csordákban sok állat elpusztult. A kár kiszámíthatatlan. A város sötétségben van, mert a villamosvilágítás felszerelése is tönkrement.

A nagy gazdaggyűlés előkészületei. A Magyar Gazdaszövetségnek Darányi Ignác elnöke alatt Siófokon június 19-én, szerdán tartandó országos gyűlés mind hatalmasabb méretűnek ígérkezik. Számos különvonalat viszi a gazdák, a falusi gazdakörök kiküldötteinek ezreit, a kik máris jelentkeztek a Gazdaszövetségnél részvételre. A rendezőség úgy a vasuton, mint az elszállásolás és ebéd körül Siófokon mindent elkövet, hogy az impozáns gyűlés részeseinek kényelmét biztosítsa. A Balaton partján, Siófokon megkezdtek már a hatalmas gyűlés és ebédszarnokok építését. A gyűlés nagycsarnoka hatezer ülőhellyel épül külön építik az ebédszarnokot is a mely ugyanannyi ülőhellyel rendelkezik. A parton számos tűzhelyen egyszerre fognak sütni nyáron ötezer süllőt. A vendégek kiszolgálását az ebédnél a siófoki nők vállalták magukra. Pompás látványosság lesz a balatoni borkiállítás, a mely több pavillonban nyer elhelyezést. Két helyen is lesz borkóstoló csarnok, a melyek a gyűlés után nyílnak meg. Az elszállásolást külön bizottság rendezi. Veszprémvármegye közigazgatása Hunkár Dénes főispánnal élén, szintén munkában van, hogy Magyarország gazdái jól érezzék magukat a Balatonnál.

A siófoki gazdaggyűlés előestéjén. A Gazdaszövetség 43. száma e czímen vezető cikket közöl Bethlen István gróf tollából, a ki ismert és lelkes híve a gazdatársadalom azon régi óhajának, hogy a nemzeti földbirtokpolitikát tör-

vényhozási uton kell megteremteni. Bethlen István gróf, a ki a Magyar Gazdaszövetség ez évi közgyűlésén már felhívta a figyelmet egy ilyen törvény szükséges és sürgős voltára, e cikkében különösen az erdélyi tapasztalatokból alkotott érvekkel száll sikra újból a birtokpolitikai törvény sürgős volta mellett. Reá mutat az idegen kéz czéltudatos terjeszkedésére a magyarság birtokainak fokozatos csökkentésére, mint a mely jelenségek a siófoki gazdaggyűlés legfontosabb tárgyává avatják a nemzeti földbirtokpolitikát. A hatalmas arányúnak ígérkező nagygyűlésre már több ezer résztvevő jelentkezett eddig is. A jelentkezési határidő június 4.

A világ szövetkezetei Budapesten. A mezőgazdasági szövetkezetek nemzetközi gyűlést Baden-Badenben most fejezték be. Örömmel értesülünk, hogy a nagygyűlés, a melyen a magyar szövetkezetek részéről Bernát István, a Magyar gazdaszövetség igazgatója és Seidl Ambrus, az Országos Központi Hitelszövetkezet vezérigazgatója a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének két alelnöke vettek részt és tartottak előadást a magyarországi szövetkezeti mozgalomról, elhatározta, hogy a legközelebbi nemzetközi szövetkezeti kongresszust Budapesten fogja megtartani. Magyarországot másodikban éri az a kitüntetés, hogy a világ szövetkezetei itt tartják meg nemzetközi tanácskozásukat. 1904-ben zajlott le először Budapesten a nemzetközi szövetkezeti kongresszus.

Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete június 16—20. közötti időben a Balatonra rendez kirándulást. Az utazás Budapesten át történik. Iránya a Balaton északi partja hosszában Tapolczán át Keszthely Hévíz és aztán ezen célra bérelt külön hajón sétahajózás a Balatonon Badacsony, Tihany, Balatonfüred és Siófok érintésével. Végül visszautazás a déli vasuton Budapesten át Szegeden tartózkodással. Közelebbi adatok megtudhatók a Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete hivatalos helyiségében. Temesvár, Losonczy-tér 9. szám.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kolozsvármegyei szakosztályának Dózsa Endre alispán elnöklésével tartott ülésén Fekete Antal melegen üdvözölte az egyesület áprilisi közgyűlésén megválasztott új elnökséget, mire Bánffy Miklós grófot a szakosztály tiszteletbeli elnökévé választották. Cséser Lajos előadó jelentése alapján tudomást vettek a községi kenderáztatók létesítéséről s elhatározták, hogy a községi kenderáztatók létesítésének megkönnyítése érdekében átiratot intéznek a vármegyéhez. Az OMGE. által 1913-ban rendezendő országos kukorica-kiállítás kolozsvármegyei csoportjának szervezésével Juhász Árpád gazdasági akadémiai tanárt bízták meg.

A Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület tisztújító közgyűlésén egyhangulag Mailáth Géza grófot választotta meg elnöknek, míg az alelnöki állást Nagy Mihály alispánnal és Hanzély Gyula földbirtokossal töltötték be. Köszönettel vették tudomásul, hogy a földmivelésügyi kormány évi 3000 korona segítségével részesíti az egyesületet. A gazdák komáromi műtrágyagyárának létesítését részvények jegyzésével segítik elő. Végül kimondták, hogy a Magyar Gazdaszövetségnek június 19-én Siófokon rendezendő nagy gazdaggyűlésén küldöttségileg vesznek részt.

A földmivelő nyugdíja. Ez évi márczius 1-én lépett életbe a gazdasági munkásbiztosításról alkotott XIII. törvényezikk. Mint értesülünk, tövidesen a törvény életbeléptetése óta több ezer munkáscsalád biztosított magának a pénztárban nyugdíjat. Különösen nagy érdeklődés

mutatkozik az intézmény iránt Pozsony-, Csánád-, Sopron-, Fejér-, Torontál-, Győr-, Vas-, Bácsbodrog- és Somogy megyékben.

A külföld mezőgazdasága. A csikágói tőzsdéről, a hol az utóbbi napokban ismét nagyobb optimizmussal vélekedtek a termésről, az a jelentés érkezett a helybeli gabonatőzsdére, hogy a nyugati területeken tartósan száraz az időjárás s hogy ez bizonyos mértékben aggodalmat okoz a spekuláció körében. A nyugtalanságot fokozza az is, hogy az Egyesült Államok idei termésének várható eredményéről megint nagyon különböző a becslés. Indiában most általánosságban meg vannak elégedve a mezőgazdasági helyzettel, valószínűnek tartják tehát, hogy onnan rövid időn belül nagyobb mennyiség kerül kivitelre Romániában, a hol hosszabb ideig a Dardanellák ügye akasztotta meg a kiviteli forgalmat, a csapadékos időjárás meglehetősen sokat használt a vetésnek. Nem lehetetlen tehát, hogy a bevetett terület nagyobb lesz, mint tavaly volt. Néhány nap óta Franciaországban sem ad panaszra okot a mezőgazdasági állapot, a fogyasztás tehát most ott is meglehetősen elővigyázatos a vásárlás dolgában, mert minden jel arra vall, hogy az idén Franciaországban is nagyobb lesz a bevetett terület. Oroszország várható terméséről szintén nagyon különböző becslést kolportálnak a nemzetközi gabonapiacpon, mert az őszi búzával bevetett területről nagyjában kielégítő a jelentés, a tavaszi vetésről azonban annyira ellentmondó tudósítás érkezik most a középponti piacokra, hogy majdnem lehetetlen a várható egész eredményről határozottabb tájékozást szerezni. Meg kell azonban e helyen állapítani, hogy a panasz már nem olyan gyakori, mint eddig volt. Az utóbbi napokban különben az angol és a német mezőgazdasági helyzetről sem érkezett kedvezőtlenebb jelentés, minél fogva a külföldi piacon is általában nyugodtabb a gabonaüzlet menete. A fogyasztás, ugyszólván mindenhol épen csak annyi árut vásárol a mennyire feltétlenül szüksége van, mert számol annak a lehetőségével, hogy az ó-áruból rövid időn belül talán nagyobb mennyiség is juthat piacra. Hogy ez az eset elkövetkezik-e, az természetesen elsősorban attól függ, hogy a legközelebbi hetekben miképpen alakul az időjárás.

Jégek az erdélyi szőlőkben. A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentés szerint Marosvásárhelyen május közepén a vihar és jégeső nagy károkat okozott a szőlőkben s gyümölcsösökben. Szolnok-Doboka vármegyében, Désen a nagy vihar nemcsak a szőlőkarókat döntötte ki, hanem sok szőlővessző, sőt töke is eltört. Bálványosváralján dúló szélvihar a tökének kiszakgatásával, az összes szőlőkarók elsodrásával és a közben esett jéggel az okozott kár 90%-ot tesz. Kolozsvármegyében Mezőkereszten a vihar által okozott kár mintegy 30 százalékra tehető. Maros-Torda vármegyében Jobbágytelken a vihar 2—3000 gyümölcsfát döntött ki. Szászrégenben a vihar és jég okozta kárt 30, Magyarpéterlakán pedig 80%-ra becsülik.

A saazi komlópiacpon a belföldi számlára és a változatlan ár mellett történt kötések legutóbb nagyon szerény keretben mozogtak. Néhány tétel 390—410 K-t, néhány meg 416 K-t is elért. Idegen komló iránt a kereslet megcsappant. Csak egy pár tétel kelt el változatlan áron. Minőség és származás szerint 260—340 K-ig vásároltak.

A gyümölcs- és zöldségtermelők érdekeinek védelme. Az Országos Kertészeti Véleményező Tanács legutóbbi ülésében azokat a módokat és eszközöket tárgyalták, melyekkel

A szabadalmazott

„JURENÁK EKE“

szerkezete egyszerű,
kezelése könnyű,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK“ szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.

a zöldséget és gyümölcsöt kis mennyiségben termelő gazdák érdekeit a közvetítés tulkapásával szemben sikeresen meg lehetne védeni. A „Véleményező Tanács“ kívánatosnak tartja a gyümölcsértékesítés érdekében oly szervezet létesítését, a melynek segítségével az egyes községek gyümölcstermesztőinek névjegyzéke, valamint az évenkénti hozzávetőleges termésnyerés a gyümölcsnagykereskedőknek, részvénytársaságoknak, valamint szövetkezeteknek tudomására hozhatók. Ez a szervezet a kereskedelemnek is segítségére lenne a vásárlás közvetítésénél. Ohajtja a tanács kellő számú betanított gyümölcs csomagolóknak működését, a gyümölcs-termelő vidékeken a kik a termelőket a gyümölcs osztályozására, csomagolására és a termés védésére tanítanak. Az egyöntetű gyümölcsvidékek szervezése is tárgya volna a ki- küldötték működésének. A biztosabb értékesítés érdekében kívánatos lenne a nagyobb fogyasztási központokban gyümölcsaukcióval is lehetne kísérletet tenni. A zöldségértékesítés érdekében kereskedelmi központok létesítését kívánja a tanács s e mellett szövetkezetek alakítását is javasolja, melyek a zöldségre és gyümölcsre a „colis agricol“ intézményét meghonosítanák. Ezek a piaci árakat az által is szabályoznák, hogy a nagy árukészleteket (különösen a nyomott árak esetében) megvásárolják. Kívánja a „Véleményező Tanács“ az öt kilón felüli pótcsomagok portójának alapdíjtételhez arányított kirovását s végül a termelők és közvetítők piacának elkülönítését.

Gyümölcsfeldolgozó gépek kikölesönzése. A földművelésügyi miniszter a gyümölcsértékesítés előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint egyleteknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagy gyümölcs termést várnak, s azt friss állapotban értékesíteni nem tudják, másrészt pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket maguknak beszerezhessenek, hajlandó a rendelkezésére álló „Simon“-féle cidermalmokat, a „Mabille“-féle almaborsajtókat, a „Ryder“-féle amerikai vándoraszalókat, valamint a „dr. György“ által szerkesztett és talyigára szerelt szeszfőzőkészülékeket 3—6 heti használatra ingyen engedélyezni, ha eziránti kérvényeiket legkésőbb július hó 10-ig hozzá betérjesztik. Megjegyzni ezuttal is, hogy a szeszfőző készüléket borseprő és törköly lefőzésére egyáltalán nem engedélyezi. A kikölesönzött gépek szállítási költségeit az érdekeltek tartoznak viselni. A használatra kiadott gépnek használható és ép állapotban az engedélyezett határidőre visszashállításáért az illető községek és szövetkezetek anyagi felelősséggel tartoznak.

Ki akar kölcsönt? A ki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhének. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körülü teendő ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást. *Az intézetnek ügynökei nincsenek s azon ügynök ki ez intézet megbízottjának nevezi magát visszaélést követ el.*

APRÓK.

Egy új gyümölcs finom süteményekhez hozott be Ausztráliából Angolországba. Egy ezen világrészben nagyon elterjedt növénynek gyümölcse, melynek tudományos neve: hibiscus sabdariffa, tehát a mályva félekhez tartozik. A gyümölcs kitűnő egészséges savanyúság tartalma által, mely kifejezett izletességi értéket kölcsönöz neki és ezenkívül erős cukrozását teszi lehetővé. Akár iznek (Leckwaare), akár sajtnak (kocsonyaszerű anyag, mint a birssajt),

valamint eczetbe eltéve — mint az ugoroka — kitűnően izletes ételiszter, noha Európában még ugyszólván nem is jött eddig figyelembe.

A fahamu kitűnő trágya. Az olyan növényeknél, melyek szervezetében nagy mennyiségben fordul elő a káli, mint pl. káposztatélék, hüvelyes vetemények, saláták, a fahamu nagyserű trágjának bizonyult. A fent említett zöldségek különösen megkínázzák és sokkal jobban tenyésznek, ha a föld fahamuval lett keverve. Ezen kiváló tulajdonsága miatt tanácsos mindenütt az ágakat és a száraz leveleket összegyűjteni és elégetés után a veteményes kertben szélsédes időben kiszórni.

Ha pedig szárazon felhajtjuk, megóvja a növényeket az erdei bolha, csiga és más rovarok ellen és ősszel, ha jól meghintjük a fiatal fák gyökereit, esővízzel olyan lugot ad, mely a földben tanyázó rovarokat mind elpusztítja.

Kadosa Zdenko.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátőzsdéről.

1912. május hó 30-án

A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 2 fillérrel, az októberi zab 5 fillérrel, a júliusi tengeri 25 fillérrel csökkent, az októberi rozs pedig változatlan maradt.

Kötetett:

Buza. Tiszavidéki 100 mm. 82 kg.-os 24.50 K, 200 mm. 81 kg.-os 24.50 K, 100 mm. 81 kg.-os 24.50 K, 600 mm. 80 kg.-os 24.20 K, 250 mm. 80 kg.-os 24 K, 500 mm. 79 kg.-os 24.25 K.

Fehérmegyei 175 mm. 80.5 kg.-os 24.20 K, 100 mm. 79 kg.-os 23.90 K.

Pestvidéki 100 mm. 81 kg.-os 24.20 K, 100 mm. 81 kg.-os 24.20 K, 150 mm. 79 kg.-os 24 K.

Felsőmagyarországi 100 mm. 81 kg.-os 24.30 K, 700 mm. 81 kg.-os 24.25 K, 100 mm. 81 kg.-os 24.25 K, 200 mm. 80 kg.-os 24.15 K, 100 mm. 80 kg.-os 24.10 K, 200 mm. 78 kg.-os 23.95 K.

Tolnai 210 mm. 76.8 kg.-os 23.20 K.

Rozs. 100 mm. 21.40 K.

Zab. 100 mm. 22.50 K, 100 mm. 22.50 K, 100 mm. 22.45 K, 200 mm. 22.50 K, 1000 mm. 22 K, 100 mm. 22.40 K, 100 mm. 22.70 K, 500 mm. 22 K, 300 mm. 22.20 K, 250 mm. 22.10 K.

Tengeri. 200 mm. 17.90 K, 400 mm. 17.95 K, 200 mm. 17.85 K.

Az árak 100 kg.-kint értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre . . . . . 23.14 K

Rozs októberre . . . . . 19.26 »

Zab októberre . . . . . 18.22 »

Tengeri szeptemberre . . . . . 17.84 »

L I S Z T.

A Luiza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (gríz) —, 0. sz. királyliszt 33.80, 1. sz. lángliszt 33.20, 2. sz. lángliszt 32.60, 3. sz. szemliszt (külins.) 32.00, 4. sz. szemliszt 31.40, 5. sz. kenyérliszt, feh. 31.00, 6. sz. kenyérliszt 30.00, 7. sz. kenyérliszt, közép 29.80, rozsliszt I. 29.20, rozsliszt II. 27.40, rozsliszt III. —, korpa, finom 16.80, korpa, durva 16.80 K mm. Tengerliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

S Z E S Z.

A szeszüzletben 2 héten át a forgalom élénkebb volt és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárulnak. Később és olcsóbban prompt szállításra.

Elkelt *finomított szesz* adózva 220—221—koronáig, adózatlanul 80.50—81.50 koronáig, míg ellenben másodkézből promptárut olcsóbb árban ajánlottak.

Denaturált szesz hordóval együtt 70—70.50 kor. kötésre. Tartányáru olcsóbb árban volt ajánva.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás élénkebben volt ajánva és miután a vételkedv új termelési időnyre gyéres csak jegyzésen alól 2—2.50 kor. történtek eladások.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 75—76 kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	219.50—220.50 K
Finomított szesz adózatlan	80.50—81.50 »
Élesztőszesz adózva	219.50—220.— »
Élesztőszesz adózatlan	— — — — »
Nyers szesz adózva	217.50—218.50 »
Denaturált szesz	69.——68.50 »

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1912. május hó 31-én. A székesfevárosi vásárgazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekben 95 szekér réti széna, 4 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 24 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 22 szekér egyéb takarmány (luczna és zabosbükköny stb.), — zsák szecska.

A forgalom lanyha.

Arak q-ként állberben a következők:

Régi széna I. r. 1000—1300, réti széna II. r. 700—920, réti széna csomagolásra —, muhar 1200—1400, zsupszalma 400—500, alomszalma 280—360, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány 500—700, zabos-bükköny 1100—1220, löhere —, luczna 660—960, köles —, sarju —, szalmaszecska —. Összes kocsiszám 135. Összes súly 186.000 kilogramm.

Készáru-tőzsde 1912. május hó 30-án.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Kor-tól	Kor-ig	Kor-tól	Kor-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	23.80
"	76	—	80	23.95
"	77	—	81	24.10
"	78	23.55	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	23.60
"	76	—	80	23.75
"	77	—	81	23.90
"	78	23.45	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.60
"	76	—	80	23.75
"	77	—	81	23.95
"	78	23.45	82	—
Bánsági	75	—	79	23.75
"	76	—	80	23.85
"	77	—	81	—
"	78	23.55	82	—
Bácskai	75	—	79	23.75
"	76	—	80	23.85
"	77	—	81	—
"	78	23.55	82	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (uj)	—	—	—	21.60
Árpa takarmányáru elsőrendű	—	—	—	20.50
Köles elsőrendű (uj)	—	—	—	21.40
Zab elsőrendű (uj)	—	—	—	20.50
Tengeri belföldi új román v. bolgár	—	—	—	17.75
Repozékáposzta	—	—	—	—

Kimutatás

A hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és őrlményforgalmáról és készleteiről.

1912. május. 18-tól 1912. máj. 25-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
mennyisége métermázsákban					
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1912. máj. hó 18-án	332599	66681	31426	80449	45029
Béta- 1912. máj. 18-tól rozás 1912. máj. 25-g	54453	1224	1516	11555	83044
Kitá- 1912. máj. 18-tól rozás 1912. máj. 25-ig	55587	6162	6839	17716	17069
Készlet 1912. máj. hó 25-én	381465	61693	26103	74288	57004
II. Az 1912. május hó 25-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Baros	—	—	—	—	—
Berettyóújfalú	8498	222	—	6841	8886
Békéscsaba	104	184	289	156	169
Brassó	39431	—	376	587	4.92
Budapest	—	—	—	—	—
Csáktornya	105079	36089	143	36945	4050
Czegléd	5020	236	—	2544	3389
Debrecen	2785	206	3763	2924	4685
Déaványa	12331	8193	689	1889	551
Érnihályfalva	862	509	—	—	200
Finme	690	443	—	52	392
Győr	4939	1281	5905	2121	12271
Kaba	2940	258	—	118	—
Karczag	6308	68	203	50	—
Kassa	3516	—	—	—	—
Kisújszállás	3521	819	471	2121	743
Kisvárd	13369	4	92	73	688
Kolozsvár	—	—	—	—	—
Marosludas	8421	309	764	2472	398
Maros-Vásárhely	2326	8.8	3833	168	4
Mátészalka	—	—	—	—	—
Mezőkaszony	604	118	23	934	118
Mezőtur	2681	—	—	444	86
Miskolc	1529	176	297	441	1607
Nagybecskerek	314	3	897	1427	483
Nagykanizsa	5123	102	—	512	1588
Nagykaroly	10914	2852	2022	270	696
Nagyszalonta	7107	443	393	474	—
Nagyszoban	19529	—	—	111	1
Nagy-Várad	—	—	—	—	—
Nyiregyháza	—	—	—	—	—
Nyitra	13468	5587	309	1295	1629
Páncsova	393	28	206	175	203
Pozsony	3830	—	—	—	710
Szarvas	4841	1652	101	124	152
Szatmár-Németi	5829	—	11	2	1526
Szeged	—	—	—	—	—
Szombathely	9694	—	—	512	2135
Temesvár	308	—	1863	143	18
Versce	—	44	—	1331	791
Eszék	—	—	—	—	—
Sziszek	—	—	—	—	—
Zágráb	802	—	352	5230	2604
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonáraktárak.					
	7713	457	374	1860	126

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY L.**

Felüls szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN**

Importált, bőtejelő, bajoknak nagyon ellentálló **wilstermarsi vöröstarka** fajú éves bikák, és mintegy husz **borzderes**, tejős hasas tehén, valamint **borzderes-montafoni** éves bikák eladók üzemi redukció miatt, **Maár Zoltán** alattyáni birtokán Vasut: Jánoshida-Boldogháza, hová a sürgöny címzendő. Kívánatra kocsit küldünk az állomásra.

Birtokbérlet

vagy eladás Tinnyén (Pest megye) 270 magyar holdas birtok október 1-re el- vagy bérbeadó. Czim **Blockner J.** hirdetőirodájában Semmelweis-utca 4. megtudható.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban: Budapest, IV., Muzeumkörút 7. szám alatt.

Lokomobilok,

benzínmotorok, magánjárók, cséplőgépek, javított és használt állapotban kedvező részletfizetésre kaphatók Fehér Miklós gépgyár részvénytársaságnál, Budapest, Váci-ut 80. Kívánatra raktárkimutatást küldünk és kérjük a venni szándékozók személyes látogatását. Csereüzleteket államgépgyári új gépek vétele esetén kötik.

Jutányos árban,

azonnal eladó Hortmegyében. Balassagyarmattól és vasutól 4 km. távolságban fekvő földbirtok, szép kastélynal, 10 holdas ósparkkal, amely áll: 700 hold szántó, 260 hold rét, 75 hold legelő, 320 hold erdő, 15 hold kert és bolsőség. Ügynökök mellőlésével felvilágosítást ad **Kondor Sándor**, Balassagyarmat.

SIMON PAL-féle

Hotel **Páris** Szálloda

Budapest,

Váci-körút 25. sz.

Kényelmesen berendezett szálloda. — Szoba árak 3 koronától felfelé villanyvilágítással és kiszolgálással. — Ujjonnan átalakított, kitünő vendéglő és kávéházzal. — Földszinten sörösmarnok és „Bacchus” pinceze. — Előnyös árak.

Egér-labdacsok

a mezei egerek tömeges kiirtására a legrégebb bevált módszer szerint készítve. 1 kg. kb. 3000 drb. 1—2 kg. 1 hold földre elegendő. Bármely mennyiségben **frissen készítve**, használati utasítással szállítva, 1 postacsomag **franco** küldéssel 6 kor., 1 métermázsza ingyen ládával 80 korona. Házi egerek és patkányok irtására 1 doboz 2 korona.

Pály Gyula
gyógyszerész
ALSÓELEMÉR
(Torontál m.)

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészllovak

és tenyészmének

vásárlásnál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Czimem:
Idősb Heinrich Mór
lóvásárló ügynöksége
Csáktornya (Muraköz).
Törv. bej. czég.
Sürgönczim:
Heinrich Senior,
Csáktornya.
Interurban-Telefon 33. szám.

Polgár Sándor

m. kir. szabadalmat nyert orvosi mű- és kötszerész
Budapest, VII., Erzsébet-Körút 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök, Gummiárúk, Suspensorium, Irrigator fecskendők stb., legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldökötők. — Valódi francia különlegességek (ovszerek). — Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mely tárgy szükséges.

Utánzás ellen védve 16302. sz. a.
(Fenti czimre ügyelni tessék.)

Bérbeadó birtok.

Nógrádmegyében, 5 km. vasuti állomástól, 270 m. hold szántó, 25 hold rét, 25 hold kert, 120 hold legelő, (áfkázos) szép lakóházzal s prima gazdasági épülettel, 10—15 évre 1912. október 1-étől bérbeadó. Reflektánsok, kik kimutathatóan elegendő forgalmi tőkével rendelkeznek, forduljanak a tulajdonoshoz:

SCHRECKER J.
BUDAPEST, Margitsziget, Kastélyépület.

Figyelmeztetem mindazon tisztelt gazdatársaimat, kik

„Quadrát“

egyetemes tengeriművelő gépem iránt érdeklődtek, hogy a gép Fugyi tanyán (vasut-állomás: Fugyi-Vásárhely) most mint extirpátor és négyzetes fészekvájó, később mint 3—4-szeres kapáló működésben bármikor megtekinthető. Előleges értesítésre fogatról gondoskodom.

Tisztelettel
Kiss Sándor, birtokos.

Az összes létező Traktoroktól elvben teljesen eltérő szenzációs szerkezetű KERÉKNÉLKÜLI

„CATERPILLAR“

motoros szántó- és egyetemes mezőgazdasági vontató-gép, mely saját automatikusan lefektetett aczélvágányán

simán mozog és **mély sárban, leglazább futóhomokon, mélyen felszántott talajon**

is, hol minden más gép feltétlenül cserben hagy, a legcsekélyebb megerősítés nélkül és az időjárástól függetlenül tökéletes munkát végez, munkában látható:

Dr. Steiner Leó gazdaságában, **Perdócz, u. p. Somogy-Berzencze.** Ugyanott minden további felvilágosítás adatik.

Minden talajon és minden időben, sárban, hóban fennakadás és üzemzavar nélkül egyaránt kitünően dolgozik.

Szánt, boronál, cséplőt hajt, malmot hajt, aratógépet vontat, terhet szállít.

Uj és egy-
szer használt **zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás.**

Kézi, manilla aratógép kévekötözők

kartellen kívül.

.....
Távirat:
NAGELA.
.....

NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utcza 10.

.....
Telefon:
35-92.
.....

A kész szőlővédelmi porok közt legrégebbik és ma is legáltalánosabban el vannak terjedve a

Dr. ASCHENBRANDT-félék és pedig az

BORDÓI POR a levelek és vesszők peronoszpórája és a

RÉZKÉNPOR a fűrt peronoszpórája és a lisztmarmat ellen.

Ezen utóbbi szer segélyével évenként sikerül sok ezer hold szőlő termését teljesen megmenteni.

A **bordói por** ára kilogrammonként 50 kg.-os zsákokban 64 fillér, kisebb zsákokban 68 fillér, a **rézkénpor** ára kilogrammonként 50 kg.-os zsákokban 45 fillér, kisebb zsákokban 49 fillér.

Vezérképviselet a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31.

Kwizda Ferencz János az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati czikkeiben való szállítója, kertületi gyógyszerész **Korneuburg**-ban, **Wien** mellett.

KWIZDA-féle Korneuburgi marhapor.

Étrendi szer lovak, szarvas-marhák és juhok részére.

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 2

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapeston, VI., Király-utoza 12. sz. VI., Andrassy-ut 26. sz.

10% azaz tiz százalék díjvisszatérítést ad

Gazdák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezethél fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság: Budapest, VIII. ker., Baross-uteza 10. sz.

Vezérképviselőségek: Arad, Budapest, Brassó, Debreczen, Kaposvár, Késmárk, Karlóca, Kolozsvár, Komárom, Losonc, Miskolcz, Nagybecskerek, Pozsony, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár.

Főképviseletek: Békéscsaba, Dicsőszentmárton, Eger, Homonna, Ipolyság, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvár, Nyiregyháza, Pápa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szekszárd, Tapolca, Zombor és Veszprém.

a hol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpá- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá **vizmentes ponyvákat** gépekre és kazlakra, **nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lőtakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.**

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

nagy választékban és előnyös áron kaphatók: lényeges javításokkal ellátott

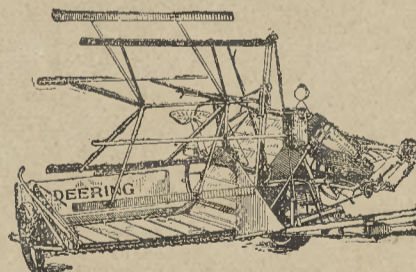
Deering-féle eredeti amerikai

aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszálógépek, tár csásboronák,

amerikai

WEEDER

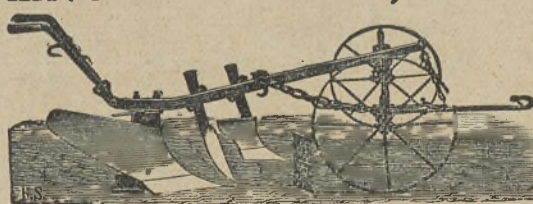
kukoriczagyomláló-gépek,

„DEERING“-féle kévekötőaratógép. továbbá a valódi „Sack“-féle ekék, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint kitűnő szőlőmivelési eszközök,

„DEERING“-fűkaszálógép.

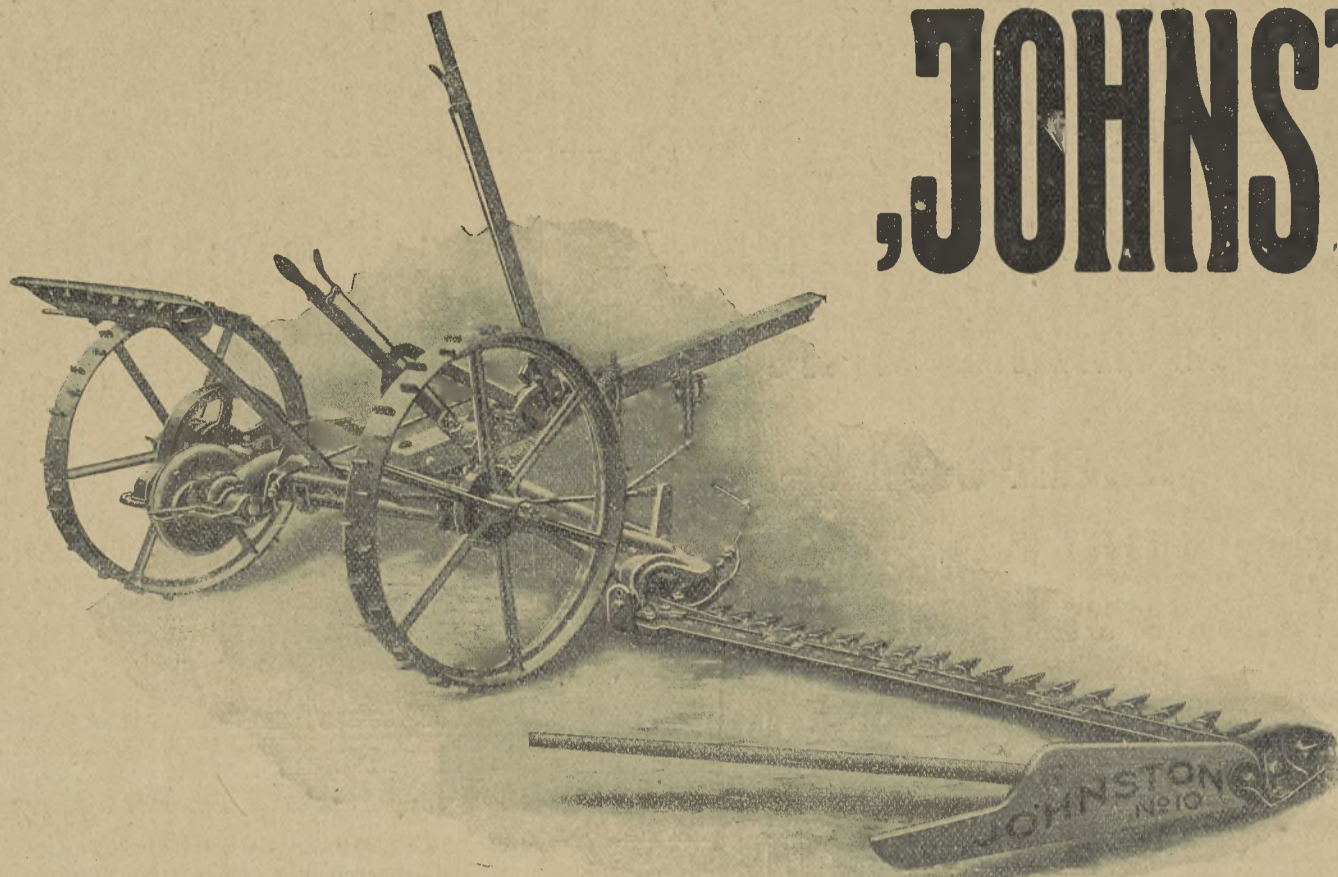

Valódi SACK-féle aczéleke.

„APOLLO“ meszelő- és permetező-gépek, szalmakötélfonógépek

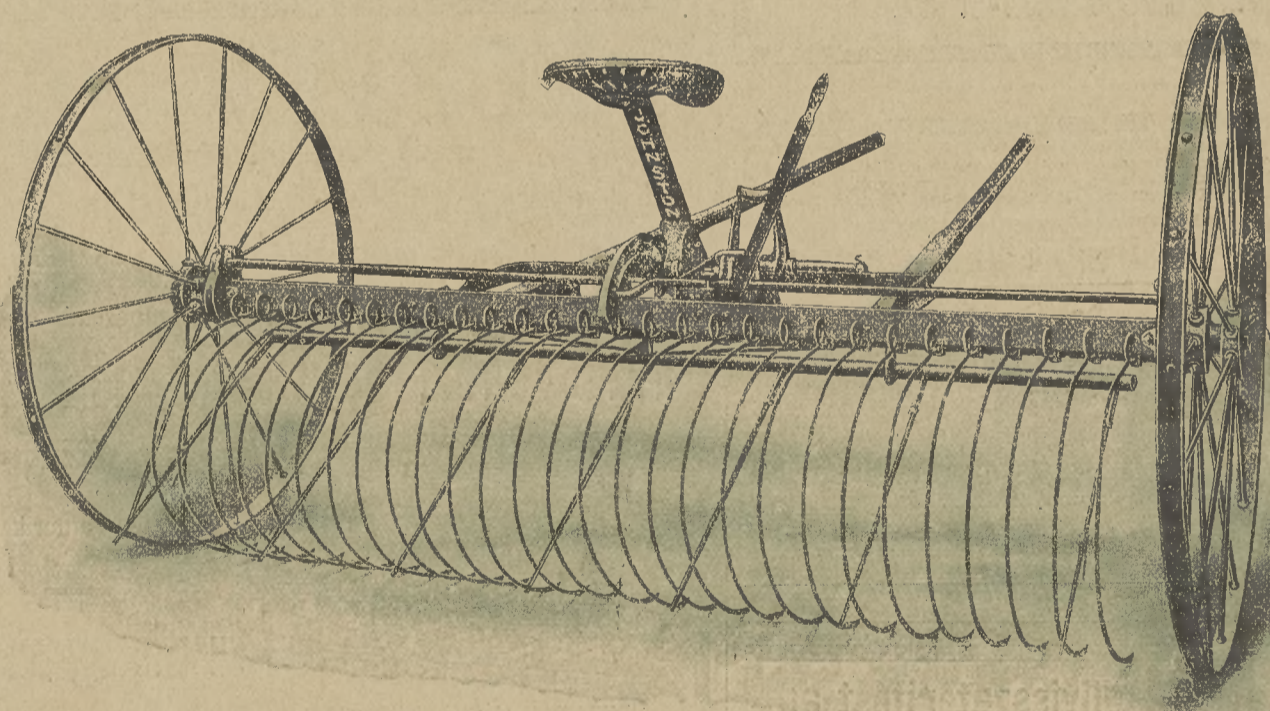
és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

JOHNSTON

eredeti amerikai fűkaszalói és szénagyűjtő gereblyéi

önműködő kikapcsoló készülékkel
a legjobb anyagból készülnek; ajánljuk olcsó árak és teljes jótállás mellett.

Árjegyzékkel szívesen szolgál:

BÄCHER RUDOLF-MELICHÄR FERENCZ

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

Kéveköttő aratógépeinkről képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Kéveköttő aratógépeinkről képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

**Permetező
Gazdasági
Vinczellér
Auto
Por**

**mosható szintartó KÖPENY
ELSZAKITHATATLAN.**

Kérje ingyen és bérmentve árjegyzékünket.

GUTMANN J. és TSA

BUDAPEST, VII/9., Rákóczi-ut 16. szám.

**SOK
BORT**

szüretelhet,
ha idejében
PERMETEZ
aválódi javított

BRIXENI **KRISTÁLY AZURIN**-NAL,

mely a legmegbízhatóbb védőszer.
Képviselek kerestetnek. Kapható mindenütt
Csomagonként 100 liter vízhez 80 fillér

Molnár M. és Társai
Budapest, VI. Ker., Révai-utca 14.

Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gép-
olaj, gépszij stb. legolcsóbban.

Fiatal szárnyast kereselek

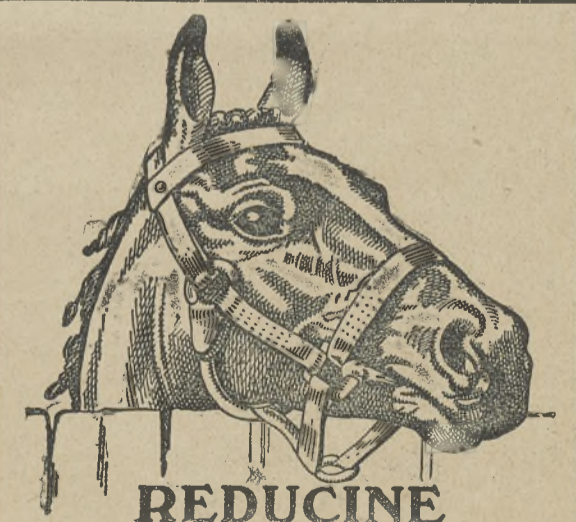
nagy mennyiségben hízalási célra, Wels (Alsó-
Ausztria) közelében. Csak német nyelvű ajánlatok
kéretnek, az árak és a szállítási feltételek kitün-
tetése mellett. „W. S. 7158.” jellegével

RUDOLF MOSSE, WIEN I.
Annoncen Expedition.

MEZŐGAZDÁK

ZUHATAG KÜTJA
(SERLEGES RENDSZER)

REDUCINE

a sánta lovaknál csodás hatású szer DUBLINBAN,
Írországból leszállítottva.

Reduceine a legmakacsabb vastag inakat, csánkpo-
kot, nyultetemet, csapdagot, csonttetemet,
bokadagot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reduceine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyo-
mokat, pusztán felszívódás útján gyógyít
és csak rá kell tenni, a mellett a ló tovább használható.

Reduceine minden elsőrendű gyógyszerárban kap-
ható, vagy egyenesen a vezérképviselő-
ségtől

Berger Ármán Wien, Kaiser Josef-Str. 36.

Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen.
Számos elismerőlevél áll rendelkezésre.

**„Fehér csillagfürt vetőmag
(lupinus albus)**

kitünő utóvetemény a kalászosok után zöldtrágyázás
céljaira. Addig, amíg a készlet tart kapható kiváló
minőségű 1911. évi termésből 18 koronás 100 kilog-
rammonkénti árban, helyt Hatvan. Kérdezősködések,
ugyszintén zsák és pénzküldemények a **Hatvani
Czukorgyár** címére **Hatvan** intézendők.

HERKULES IDOMVASABLAK

Sodronyüveges istállóablak.

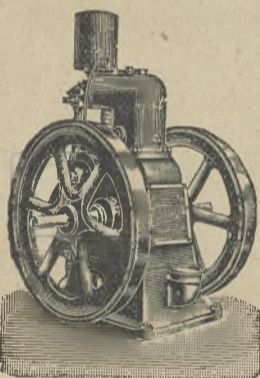
Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezé-
sekről szaksterű költségvetésekkel készséggel
szolgálunk. Mindennemű vasszerkezeti munká-
latokat elvállal és elkészít:

FARKAS ÉS TÁRSA
vasszerkezeti gyára
BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.

Telefon 82-70. Kérjen ingyen árjegyzéket.

HERKULES IDOMVASABLAK

**LISTER-féle eredeti angol
benzinmótorok.**

Kitüntetve aranyéremmel a wien-
i 1910-iki erdészeti és vadászati
kiállításon.

Használható egy
helyen és vontat-
ható. Legkevesebb
évetési anyag hasz-
nálat. Minden ha-tó-
erőre alkalmas:

2 1/2—8 HP-ig. Mágnes vil-
lamosságú gyújtás. Egy-
szerű használatbabe-
helyezés. Kedvező fizetési fel-
tételék. Az általában is-
mert „LISTER”-féle tej-
főzők készítése.

Árjegyzék és költségvetés
díjtanul.

R. A. LISTER & COMP. Ges. m. b. H.
WIEN, III/2 Hintere Zollamts-strasse 9.
Ismételadók és ügynökök kerestetnek.

Zörköly pálinka,

52-56 fok erős, zamatos. Mai magas szeszárak mel-
lett előnyösen használható munkáspálinkának is,
melyből fele mennyiséggel elégednek meg. Nagyobb
mennyiség vételénél bérmentve küldendő hordókban
szállítva 1.50 koronáért; próbamegrendeléseket 20 lite-
res befont üveggel együtt 35 koronáért küld:

Liptay Jenő szőlőnagybirtokos
Nyiregyházán.

Cséplőkészlet

igen jó állapotban, Hoffherr és Schrantz rend-
szerű cséplőszekevénye 4 lóerejű, lokomobilja
5 lóerejű, eredeti angol gyártmány, olcsón eladó.
Érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással

Fischer Adolf és Fia cég Turócszentmárton.

**Egerek és patkányok
biztosan kiirtatnak a
RATT-ENTRIT**

által (a Dr. H. Schraube laboratóriumból München-
ben.) Egészen új eljárás D. R. P. bejelentve.
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

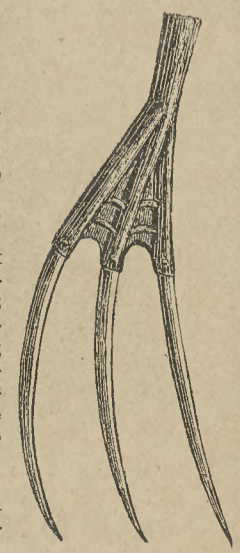
Főképviselet: **Török József** BUDAPEST, VI.,
Király-utca 6. sz.

A közeledő szénaratásra aján-
lom a nagyon praktikus

**patent aczél
szénavilláimat**

aczélbádogból készítve. Alak és könnyűsége nézve a favil-
lakkal egyforma, azonban az
ellentállási képessége és tartós-
sága jóval nagyobb a favillánál;
szintugy a csupán általam gyár-
tott **szénagereblye**, mely-
nek gerendája zink vagy fekete
bádogból van előállítva, hasonló
a kiváló minőségű **kézi vonó
vagy kaszagereblye**.

Továbbá ajánlom az általam
újra szerkesztett, nagyon tar-
tós és olcsó szab. **ló- és
marhavakarómat, trágya-, répa- és bur-
gonyavilláimat, kapáimat** és kiváló minőségű
lapátáimat.

JOHANN SEISER gazdasági esz-
közök gyára. ::
PIESTING, N.-Oesterreich.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókörongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.**

✦ **Nyomjelzés, tervezés, építés!** ✦

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak **eladása és bérbeadása.**

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutoszt.

Budapest, V., Váci-körút 32.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladákból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jóvedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csővek raktáron.

Daráló-gép.

Alig használt Indrick-féle szabadalmazott függélyes kövekkel, nagy munkaképességgel jutányos áron eladó. Tudakozódni lehet

Sertéshizlaló vállalatnál
Losoncz.

Tenyészkán hágóképes Tenyészkocza

felbugatott is, a nagy Jorkshire fajtából, kiváló fajta, sok kitüntetéssel, nagy számban eladó. Fajállatok, mindegyik 400 kgr. súlyon felül. A megtekintés meg van engedve. Szigoruan ellenőrzött származási könyvvezetés.

Zuchtanstalt in Zauchtel Mähren
des mährischen Landeskulturrates d. S.

Tenyézsértések eladók

nagyméltóságu gróf Nákó Sándor nagyszentmiklósi uradalmában (Torontál megye);

még pedig: 14 darab 2 éves és 8 darab 1 éves berkshirei kan, ezekből 8 darab eredeti importált, 50 darab 3 éves és 20 darab 2 éves berkshirei tenyészkocza, 8 darab átvészelt 11 hónapos mangalicza tenyészkán, 16 darab átvészelt yorkshire-i és lengyel sertés keresztezéséből származó hasas kocza és 9 darab 7 hónapos malacz.

A legolcsóbb és feltétlenül biztos ellenszere a szőlő peronosporájának a

PRO VINO,

mely a rézgáliczon kívül közömbösítésre és a tapadás előmozdítására szolgáló anyagokat is tartalmaz.

Üledéket soha sem képez! Nem romlandó s egyik évről a másikra eltartható! ÁRA loco Budapest raktár:

50 kg.-os zsákokban kg.-kint 54 fillér.
10 és 5 „ „ „ 56 „

Tessék **kicsinyben kísérletet tenni**, hogy a „Pro Vino“ kiválóságáról személyesen meggyőződhessen! — A por megrendelhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Újdonság!

A magyar kir. államvasutak gépgyárának gyártmánya

Mezőgazdasági és ipari czélokra alkalmas

MH-jelü

szab. szivógáz-lokomobil

Előnyök:

!! Rendkívül kevés tüzelőanyagigényes! Óránként és lóerőnként 480—500 gramm faszenet (körülbelül 3 fillér értékben) fogyaszt

Sokoldalú használhatóság!

Cséplőgépek és más gazdasági gépek, malmok és ipari telepek meghajtására egyaránt alkalmas.

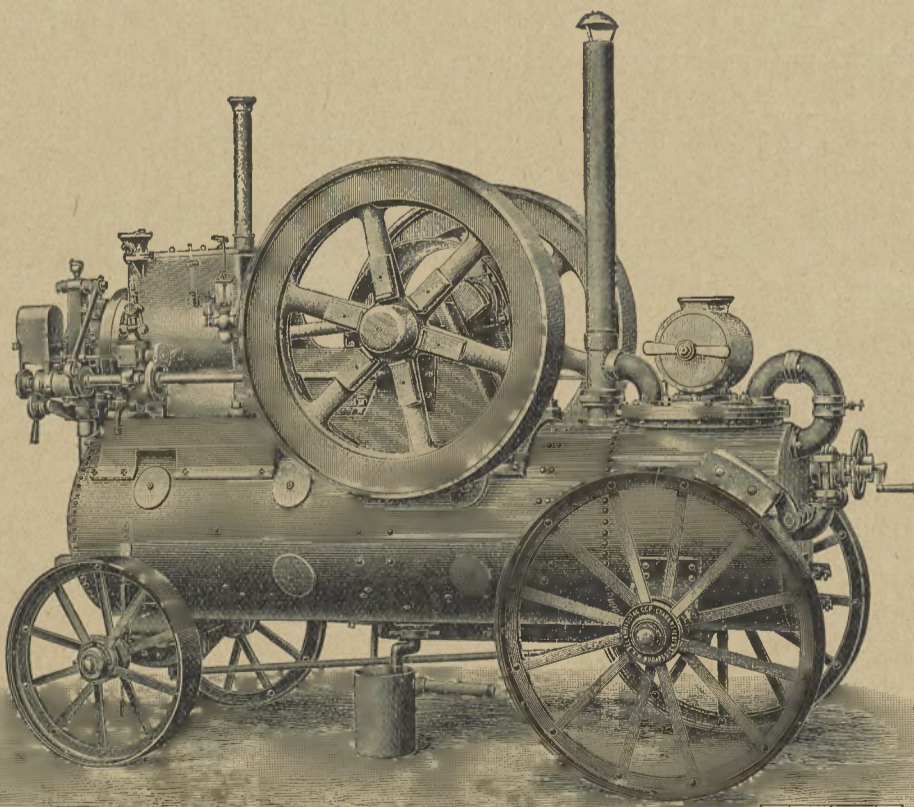
Könnyü kezelés.

Robbanás és tűzveszély kizárva. Rendkívül egyszerű szerkezet.

Csekély helyszükséglet.

Bakokra helyezve stabil-motorként használható.

Az eddigi szivógáztelepeknél alkalmazott csővezeték teljesen elmarad.

M.A.V. GÉPGYÁR
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST.

Arajánlattal és felvilágosítással szivesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.